

Sõnumed

TAPA VALLA AJALEHT

Nr 10/479

November 2019

Tasuta

Tapa Vallavalitsus jagas uutele vallakodanikele hõbelusikaid ja tunnustas isasid

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

Laupäeval, 9. novembril, toimus Tapa Kultuurikojas Tapa valla uute kodanike vastuvõtt ehk rahvakeeli öelduna, "beebilusikapidi". Uusi vallakodanikke on Tapa valda juurde sündinud vahemikus 1. mai – 1. november 2019 ühtekokku 46, 25 poissi ja 21 tüdrukut.

Beebidele hõbelusikaid jagame kaks korda ühel tegevusaastal, tähistamaks ühtlasi nii emade- ja isadepäeva. Lisaks valla vapiga kaunistatud nimelisele hõbelusikale, said mudilased ka nimetunnistuse ja Eesti lastekirjanduse keskuse ning kultuuriministeeriumi ühistööna valminud raamatu "Pisike puu". Peredele esines lasteaia Vikerkaar juhendajad ja lapsed ning Emilia koos oma ema Alina Leopardiga, samuti said kõik tordiga maiustada.

Isadepäeva raames jaga-

ti esmakordselt Tapa vallas tunnustust tiitliga "Hea isa" kolmele isale: Ragnis Topkin, Toivo Kiisla, Jaanus Õunap. Käesolev tunnustuslik on tulnud endisest Tamsalu vallast ja on kenasti tasahilju kanda kinnitamas ka Tapa vallas. Tänavuse aasta sees on kokku tunnustatud kolme ema ja kolme isa.

Lapsevanemaid, kes üritusele kutse said, kuid kohale ei saanud tulla, palutakse hõbelusikatele ja raamatutele järele tulla Tapa vallamaja (Tapa, Lehtse, Jäneda, Moe-Karkuse kandi elanikud) aadressile Pikk 15 (Piret Treial) või Tamsalu teeninduspunkti (Tamsalu, Assamalla, Porkuni ja Vajangu) aadressil Tehnika 1a (Ursula Grau).

Ootame hea ema ja isa kandidaate ka järgmistel aastatel (pidagem meeles: kandidaate esitamise tähtaeg iga-aastaselt on vastavalt 1. aprill ja 1. oktoober). Märgakem emasid-isasid!

Alates 1. maist 2019 on Tapa valda juurde sündinud 46 uut vallakodanikku.

Foto Stanislav Grebenjuk

Kuni su küla veel elab....

Riho Tell
Tapa vallavanem

...elad sina ka. Nii väidab üks vana tuntud laul. Tapa vallajuhid käisid igasügisel traditsioonilisel kohtumisel vallarahvaga valla suuremates keskustes, Assamallas, Porkunis, Vajangul, Tamsalus, Jänedal, Lehtses ja Tapal. Kohutumiste eesmärgiks oli saada vahetus tagasisidet valla elanike rõõmudest ja muredest. Valdavalt olid aruteluteemades majandusküsimused, sh teede olukord, tänavalugustus, heakord, jäätmekätlus, aga ka ühistranspordi korraldus. Erandiks teiste keskustesse seas olid Vajangu, kus arutelu keskseteks teemadeks olid Vajangu kooli tulevik ning poe sulgemine ja Tapa, kus arutelu peateemaks kujunes Tapa linna keskosa arhitektuurikonkurss ja selle elluviimine. Vajangu rahvaga jõuti üheskoos arusaamisele, et küla tulevik on valla juhtkonna ja kogukonna ühine asi, seetõttu otsustati kokku kutsuda mõttetalgud, kus arutatakse üheskoos küla tuleviku üle.

Tapa linnakeskuse tuleviku arutelus said määrvaks emotioonid, mistõttu argumenteeritud arutelu ei tekkinudki. Ainus, milles kokku lepiti, oli see et järgnevas, projekteerimise etapis, korraldatakse avalikke arutelusid, kus linnaelanikud oma ettepanekuid teha saavad. Kuna emotioonalse kohtumise käigus oli keeruline Tapa linnakeskuse tuleviku üle arutleda, teen seda uesti leheveergudel. Nõusolek osaleda riigi ja Arhitektide Liidu poolt ellukutsutud programmis „Hea avalik ruum“ anti 2017. a lõpus, eelmine koolitsiooni poolt. Minu hinnangul oli tegemist väga õige otsusega, mille elluviimist tuli jätkata ka uue moodustatud koolitsiooni poolt. Tänaseks on arhitektuurikonkurss juba möödanik ning areng jõudnud järgmisesse etappi, milleks on projekteerimishanke korraldamine. Eksitavad on väited, et arhitektuurikonkursi tulemuse põhjal hakataksegi kogu projekti ellu viima. Tegelik lahendus, sh liikluskorraldus, parkimine, tänavainventar jms lepitakse kokku projekteerimise käi-

Tahaksin esile tõsta Jäneda

Jäneda rahvas oli kohtumiseks ettevalmistanud põhjaliku tegevuskava koos ettepanekutega.

Foto Alina Leopard

kogukonna aktiivsust, kes oli vallajuhtide ja kogukonna kohtumiseks ette valmistanud põhjaliku tegevuskava koos ettepanekutega, mida küla tuleviku nimel saaks ära teha. Iseäranis sümpaatne oli arusaam, et kõigi kitsaskohtade suurenenedud vallas infovahetust lahendamist ei oodata vallavältsuse poolt, midagi saab ko-

gukond ka ise ära teha. Sellise arusaamisega võiksimegi valla kõikides keskustes üheskoos edasi minna.

Ühine küsimus, mis kõigil rahvakoosolekul kõlama jääboli see, kuidas parandada suurenenedud vallas infovahetust kogukondade ja vallavõimu vahel. See on lähiajal lahendamist vajav võtmeküsimus.

Üks võimalikkest lahendustest on külavanema kui kogukonna huvide esindaja valimine kogukonna poolt.

Head Tapa valla inimesed, saabumas on aasta kõige rahulikum aeg - Advendiaegl! Soovin teile sisemist vääriskust, hoolivust ja armastust!

Võimalus omandada gümnaasiumiharidus

Aime Tops
mittestatsionaarse õppe õppajuht

2018. aasta sügisest töötab Tapa gümnaasiumis taas mittestatsionaarne õpe 10. - 12. klassile. Seeja on olemas võimalus õppimist jätkata põhiharidusega noortel ning neil, kelle haridustee on ametikoolides või gümnaasiumiastmes mingil põhjusel katkenud. Õpetöö toimub teisipäeval ja neljapäeval, alustame 14.30 ja lõpetame 20.20. Kohustuslik on sooritada 72 kurssut, uurimis- või praktiline töö, koolieksem ühes õppeaines ning kolm riigieksemmit tavaõppega samadel alustel. Mittestatsionaarses õppes on kontakttunde üldjuhul kaks kolmandikku ja iseseisvat töö üks kolmandik kohustuslikest tundidest. Eelnevate õpingute eest muudes koolides saadud kursusehind on võimalik üle kanda. Õpitakse kõiki riikliku õppekava aineid, välja arvud kehaline kasvatus.

Esimel aastal laabus õpetajate ja õpilaste koostöö hästi, 2019. aasta kevadel said gümnaasiumi lõputunnistuse viis täiskasvanud õppijat. Õpilasi oli eelmisel õppeaastal kokku ligikaudu 30.

Käesolevat õppeaastat alustas umbes 60 inimest, umbes selle-töttu, et mitmed tegevvälased on rahvusvahelistelt operatsioonidel saabumata ja mitmed minemas. Scoutspataljon tegevvälased moodustavadki õpilastest põhituumiku ja õpetajatel tuleb arvestada sagedas-te õppustega Eestis ning kaugemal, laagritega jne. Kohalikke noori on õpilaste hulgas vähe ja kahjuks on mõned nendest põhjuseta puudumiste ja edasijoudumatu töttu välja langenud. Ei osata kasutada soodsat võimalust gümnaasiumihariduse omandamiseks.

Mitme õpetaja koormus on mittestatsionaarse õppe töttu suurenenu ja tööpäevad pikad, kuid samas peetakse seda ueks ja huvitavaks kogemuseks.

TAPA VALLAVALITSUS OTSIB AUKODANIKU, TEENETEMÄRGİ JA AASTA TEO KANDIDAATE

Tapa vallavalitsus kutsub üles märkama ja esitama kandidaate aasta teo valimiseks, kandidaate võivad esitada kõik. Lõppava aasta tulbisid tegusid tunnustatakse neljas kategoorias, milleks on haridus ja noorsootöö, kultuur ja sport, sotsiaaltöö ja tervishoid ning ettevõtlus ja vabatahtlik töö.

Samuti oodatakse ettepanekuid valla aukodaniku tiitli andmiseks, mille kohta ettepaneku võivad samuti teha kõik. Teenetemärgi kandidaate võivad esitada aga volikogu liige, vallavalitsuse liige ja vallavanem.

Tapa valla tunnustamiskorraga saate tutvuda siit <https://www.tapa.ee/tunnustusavalduste-andmine>, millel leiate ka taotlusblanketid (saata aadressile vallavalitsus@tapa.ee või Pikk 15, Tapa 45106), kus on ka elektrooniline taotluse sisestusplatvorm.

Kõikide, Tapa valla kõige kõrgemate tunnustuskategooriate kandidaatide esitamise tähtaeg on 1. detsember.

Kino maale koolitustel osales üle 85 koolilapse ja 28 ajateenijat.

Foto erakogust

Filmifestival Kino maale kõditas maapiirkonna filmisõprade sotsiaalset närvit

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

Filmifestival Kino maale näitas kolmel nädalal filme kõigis 15 maakonnas ligi 100 näitamiskohas enam kui 17 000 inimesele.

"Tänava peafookuses olnud Taani filmiprogrammid võeti hästi vastu. Sotsiaalse taustaga lühimängufilmid olid vaataja suhtes nõudlikud ja harivid, kuid sellele vaatamata tõdesid maakohtade kultuuri- ja haridusasutused, et nad olid selliseid filme ammu oodanud," ütles festivali peakorraldaja Indrek Jurtšenko.

Filmifestival Kino maale keskkond tänavu Taani filmikunstile. Esimakordsett olid kavas lühimängufilmid ja uue tegevuseksa filmiteemaline filateelianiitus Tapa kultuurikojas. Animafilme näidati enam kui 100 erinevas Eesti haridus- ja kultuuriasutuses kõigis 15 maakonnas, lisaks ka kaheteistkümnnes Go Busi bussis ja viies Elroni rongis. Festivali kavas oli kokku 10 põhi- ja kaks eriprogrammi.

Lisaks korraldati festivalil kaks animatsioonikoolitust ja -konkurssi

noortele ning ajateenijatele. Koolitustest võttis osa üle 85 koolilapse ja -noore ning 28 ajateenijat, kes lõid kokku senise arvulise tippmargina 45 animatsiooni kogukestvusega ligi 40 minutit.

Filmifestivali Kino maale laste ja noorte animatsioonivõistluse tulemused:

GRAND PRIX – "Lilli ja Lalla", Liisa Babak, Mia Mänd, Luis-Arabela Kütismaa

Parim Eesti-teemaline film – "Masque", Kärt Varblane

Parimloodustee maline film – "Saarmas", Anni-Marleen Saar, Liselle Saar, Miina Matilda Risthein, Saskia Ilisson

Parim futuristlik film – "3 matkalist", Romi Tammeleht, Kadili Arula

Tapa valla auhind – "Ilm", Anni-Marleen Saar, Liselle Saar, Miina Matilda Risthein

Taani Suursaatkond Eestis eripreemia – "Saarmas", Anni-Marleen Saar, Liselle Saar, Miina Matilda Risthein, Saskia Ilisson

Eripreemia – "Sõnum", Mariaana Jurtšenko

Eripreemia – "Era dinozavrov", Amelia Pšenitsnoja

Eripreemia – "Kilkon, kes sööb",

Asso Leimann

Filmifestivali Kino maale ajateenijate animatsioonivõistluse tulemused: GRAND PRIX – "Kaevik", Reivo Türnpuu, Kevin Kivissaar Eripreemia – "Barankad", Alex Andry Hansen, Kalvin Kase, Sten-Anvar Vahter, Kaur Lepa, Karl-Eerik Kivi

Festivalil tehtud filme saab vaadata siit <http://www.kinomaale.ee/tootoad>

Filmifestival Kino maale loodi 2017. aastal Tapal. Filmifestivali Kino maale korraldavad Tapa Vallavalitsus ja MTÜ Tapa Linna Arengu Selts. Festivali korraldamist toetavad Rahvakultuuri Keskus, Lääne-Viru Omavalitsuse Liit, Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa Ekspertgrupp, Eesti Filmi Instituut, Villa Theressa ja pubi Tareke ning Hooandja koos 18 hooandjaga. Koostööpartneriteks on tänavu Taani Suursaatkond Eestis ja Taani Filmi Instituut, Eesti Joonisfilm, Nukufilm, MTÜ Nukufilm Lastestudio, Hea Hoog, Veerev Konn, Virumaa Teataja, Referent, Kuku Raadio, ERR, Tapa Kultuurikoda, Tapa Gümnaasium, Go Bus, Elron, Ledzep Trailers, 1. jalaväebrigada, ligi 80 tubli kultuurija haridusasutust üle terve Eesti jt.

Tapa Vallavalitsus kuulutab välja konkursi TAPA VALLA KULTUURIKESKUSE DIREKTORI ametikoha täitmiseks

Tapa Valla Kultuurikeskus on 02.01.2020 tegevust alustav valla hallatav asutus, mille põhitegevuseks on professionaalse kultuuri vahendamine, rahvakultuuri arendamine ja säilitamine ning eeskätt Tapa valla elanikele vabaaja tegevuseks ning isiksuse mitmekülgseks arenguks kultuuri- ja huviyalaste võimaluste loomine. Kultuurikeskuse koosseisus on järgmised struktuuriüksused: Lehtse Kultuurimaja, Porkuni Paemuusuem, Tamsalu Kultuurimaja, Tapa Kultuurikoda, Tapa Muuseum.

Direktori põhiülesandeks on kultuurikeskuse töö juhtimine, mis hõlmab eelarve koostamist ja igapäevast majandamist, kultuurikeskuse arengusuundade väljatöötamist ja ellurakendamist.

Nõudmised kandidaadile

Ootame kandideerima inimest, kes on avatud, loov, teotahteline, väga hea suhtlemis- ja väljendusoskusega, algatus- ja töövõimeline ning kes omab visiooni Tapa valla kultuurielu tulevikust ning tunneb süvendatud huvi kultuuri vastu.

Kandideerimise eelduseks on erialane kõrgharidus ja/või kultuurialase töö või asutuse vähemalt kolme aastane juhtimise kogemus.

Eeldame suurprojektide (üritused jms) organiseerimise ning projektide ja rahataotluste kirjutamise oskust, head pingetalvust, eesti keele oskust kõrgtasemel ning inglise ja vene keele oskust suhtlustasandil.

Pakume

- tööd uues, suures ja huvitavas organisatsioonis;
- loomingulist tööd kultuurikeskuse töö korraldamisel;
- konkurentsvõimelist palka.

Avaldus koos elulookirjelduse, motivatsioonikirja ja palgasoovigiga saata 28. novembriks 2019 aadressile vallavalitsus@tapa.ee.

Täiendav info: abivallavanem Dmitri Okatov, 322 9658, dmitri.okatov@tapa.ee.

Tapa Valla Kultuurikeskuse põhimäärus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/405112019008>).

Tapa Vallavalitsus kuulutab välja konkursi

TAPA VALLA SPORDIKESKUSE DIREKTORI

ametikoha täitmiseks

Tapa Valla Spordikeskus on 02.01.2020 tegevust alustav valla hallatav asutus, mille põhitegevuseks on professionaalse spordi vahendamine, rahvaspordi arendamine ja eeskätt Tapa valla elanikele vabaaja tegevuseks ning isiksuse mitmekülgseks arenguks sportimisvõimaluste loomine. Spordikeskuse koosseisus on järgmised struktuuriüksused: Tamsalu Spordikompleks ja Tapa Spordikeskus.

Direktori põhiülesandeks on spordikeskuse töö juhtimine, mis hõlmab eelarve koostamist ja igapäevast majandamist, spordikeskuse arengusuundade väljatöötamist ja ellurakendamist.

Nõudmised kandidaadile

Ootame kandideerima inimest, kes on avatud, loov, teotahteline, väga hea suhtlemis- ja väljendusoskusega, algatus- ja töövõimeline ning kes omab visiooni Tapa valla spordielu tulevikust ning tunneb süvendatud huvi spordivaldkonna vastu. Kandideerimise eelduseks on erialane kõrgharidus ja/või spordialase töö või asutuse vähemalt kolme aastane juhtimise kogemus.

Eeldame suurprojektide (üritused jms) organiseerimise ning projektide ja rahataotluste kirjutamise oskust, head pingetalvust, eesti keele oskust kõrgtasemel ning inglise ja vene keele oskust suhtlustasandil.

Pakume

- tööd uues, suures ja huvitavas organisatsioonis;
- huvitavat ja mitmekesist tööd spordikeskuse töö korraldamisel;
- konkurentsvõimelist palka.

Avaldus koos elulookirjelduse, motivatsioonikirja ja palgasoovigiga saata 28. novembriks 2019 aadressile vallavalitsus@tapa.ee.

Täiendav info: abivallavanem Dmitri Okatov, 322 9658, dmitri.okatov@tapa.ee.

Tapa Valla Spordikeskuse põhimäärus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/405112019009>).

Pildil on koolitusel osalenud Tapa valla esindus.

Foto Relika Pedeson

Tapa valla esindus osales ICDP koolitusel Norras

Siiri Klasberg
Tapa Gümnaasium

Tapa valla esindusel, Anne Grave (Jänera kooli tugispetsialist), Eha Kaukvere (Jänera kooli õpetaja), Ülle Oru (Jänera kooli direktor), Siiri Klasberg (Tapa Gümnaasiumi tugispetsialist), Relika Pedeson (valla lastekaitseametnik) ja Anne Roos (valla haridusspetsialist), on avanenud võimalus osaleda ICDP (International Child Development Program) nõustajate õpiränderojektis Norras Trondheimis, I moodul 16.10.2019-23.10.2019, II moodul 03.01.2020-08.01.2020, lisaks kaks seminaripäeva Eestis 14.02.20, 20.03.20.a.

ICDP on rahvusvaheline lastevanemate nõustamise programm, mis

on rakendunud enam kui 30 riigis üle maailma ning mida soovitavad ametlikult nii UNICEF kui WHO. Programmi eesmärk on kaitsta laste universaalseid põhivajadusi saada head hoolitsust, haridust ja juhatust.

Kokku osaleb koolitusel 12 inimest – 6 Tapa vallast, 2 Narvast, 2 tölki ja 2 pedagoogi Trondheimi vallast. Meie õpirühmas toimub hea koostöö ja vastakutune kultuuriliste ning pedagoogiliste kogemuste vahetamine.

I moodul Norras mõõdus väga sisutihedalt, päevad olid pikad ja huvitavad, lektorid pädevad, seltskond motiveeritud. Koolitus koosnes loengatest, vastastikusest dialoogist, harjutustest, dramatiseeringutest ning analüüsist. Lisaks kolmele teoriapäeval külutasime Strindheimi kooli, Dronning Mauds Minne lasteaeda ja tutvusime Fredly rahväliskooliga.

Tänu sellele saime põguna ülevaate Norra haridussüsteemist.

Peale kahte koolitusüklit tuleb osalejatel ellu viia (vahemikus jaanuar kuni märts 2020, kokku 8 kohtumist) ICDP lapsevanemate nõustamisgrupp, et saadud teoreetilised teadmised ka praktiliselt läbi teha. Meie esimese koolitusüksi võiks kokku võtta lasteaist nöpitud armsa mõtteteraga - hoolitse iseenda ja maailma eest!

PS! Lapsevanemad, kel on huvi nõustamisprosessis osaleda, andke endast julgesti märku õpirühmas osalejatele, kasu on kindlasti mõlemapoolne.

Tapa valla ettevõtluspäeva teemaks oli tulevikumajandus

Sõnumed

17. oktoobril toimus Tapa Kultuurikojas ettevõtluspäev. „Avalik- ja erasektor toimvad koostöö: üks ei saa ilma teiseta,“ lausus ettevõtluspäeva avakõnes Tapa vallavanem Riho Tell. Erasektoril on kindel ja väga tähtis roll valla arengus ja mida parem on avaliku- ja erasektori omavaheline koostöö, seda jõudsamalt toimub piirkonna areng, rääkis vallavanem.

Ettevõtluspäeva ettekandeid tuldi kuulama mitmetest koolidest (Tapa Vene Põhikool, Tapa Gümnaasium, Tamsalus Gümnaasium ja Rakke Põhikool).

Ettevõtluspäeva teemaks oli see-kord tulevikumajandus ja kõik ette-

kanded olid sellega läbi põimunud. Ülo Peets MTÜ-st Koolituskolleegium rääkis loomemajandusest kui võtmest tulevikku ja tutvustas oma ettekandes ka võimalikku loome-maja Tapal. OÜ Nordzero tegevjuht Alar Huul inspireeris kindlasti nii mitmeidki kooliõpilasi sütitava ettekandega oma Amazonis müügiplatvormist. Töö tegemise vorm ja aeg on tema äri puhul vaba aga pingutus, et kuhugi jõuda, peab olema märkimisväärne. Eraldi töi Alar Huul välja selle, et valdavalt kõik kirjutised, milles väidetakse, et kasum tuleb kiirelt üleöö, on valeid. „Äris peab olema järjepidevust ja kannatlikkust,“ lausus Alar Huul. Viimase ettekande pidi tegema Kaspar Kikerpill aga kahjuks ei saanud ta haiguse tõttu ettevõtluspäeval osaleda. Teda tuli asendama väikeettevõtte OÜ Driv-

vest esindaja Sander Ots, kes rääkis start-up firmadest ja oma teekonnast ettevõtjana. Praegu on tal käsil OÜ Drivest firma üles töötamine. Drivest (Shared Mobility) on inimeselt-inimesele autojagamise platvorm, mis viib kokku autoomanikud, kes soovivad teenida lisatulu, ja inimesed, kel pole vajalikul hetkel ligipääsu sõidukile. Tulevikumajanduse tee-ma oli tema ettekandest igati läbiv, sest kõik need platvormid on täna võimalikud tänu tehnoloogia kiirele arengule. „Tehnoloogia on andnud meile võimaluse teha midagi uut ja teha seda efektiivselt,“ lausus Ots.

Ettevõtluspäeva lõpetas Liisa Pulga

ja Henrik Kalmeti startupkomödia „Üksarvik“. Täname kõiki Tapa valla ettevõtluspäeval osalejad ja loodame,

et päev oli inspireeriv nii tegevatele ettevõtjatele kui ka tulevastele.

17. DETSEMBRIL KELL 18:00 TAPA KULTUURIKOJAS
TAPA MUUSIKA- JA KUNSTIKOOLI
JÖULUKONTsert JA
KUNSTIOSAKONNA ÕPILASTÖÖDE NÄITUS

8. DETSEMBRIL KELL 12:00 TAPA KULTUURIKOJAS

KOGU PERE ADVENDIKONTsert
PETJA JA HUNT
TAPA LINNA ORKESTER
DIRIGENT PRIIT RUSALEPP
KAASATEGEV MÄRTEN MÄNNISTE

kavas Prokofjevi muusikaline muinasjutt „Petja ja hunt“, jõulu- ja filmimuusika

Tapa Linna Orkester kutsub kontserdile

Marju Jõearu

Tapa Linna Orkester esitab üle aastate taaskord jõulukava: seekord on selleks kontsert teisel advendil, 8. detsembril kell 12.00, millel pealkirjaks „Petja ja hunt“. Jõulumuusikat on oodatud kuulama kõik uued ja vanad huvilised, sellel korral on eriti oodatud ka perede kõige pisemad TLO fännid. Kontserdil kõlab lisaks põnevatele jõululaulude seadetele ka muusikat filmist „Frozen“ ja muusika

Olete oodatud eakate jõululõunale
1. detsembril kell 12.00-14.
Tapa Kultuurikotta,
aadressil Kesk 4.

Registreerimine toimub Anu Jonuksi
vahendusel kuni 25.11.2019
telefonil 53422364 või
e-mailil ajonuks@mail.com

Tapale rajatakse rattapark

Sõnumed

Oktoobrikuu Tapa vallavolikogu koosolekul otsustati võtta vallale rahaliselt hinnatav kohustus osalemisega projektis „Tapa linna rattapargi rajamine“ ning garanteerida Tapa valla omafinantseering perioodil 2019- 2020 summas kuni 30 000 eurot. Eelduste kohaselt rajatakse park Tapale järgmisel aastal.

Projekti eesmärgiks on Tapa linna, Nooruse tn 2 kinnistule rattapargi rajamine, üldpindalaga ligikaudu 900 m². Tapa vallavalitsus plaanib esitada toetuse taotluse Leader-meetmesse, sest projekti kogumaksumus on 79 885,36 eurot, milles valla omafinantseering on kuni 30 000 eurot. Kui algult arutati võimalusi, et rajada Tapale rulapark, siis nüüd on otsustatud rajada rattapark (inglikeelne termin pumpptrack), mis pakub noortele mitmekesisemaid võimalusi ja ühendab nii mänguväljakku kui ka spordiväljakku funktsooni.

1. DETSEMBER KL 12.00

KÜUNLAKIVI TÖÖTUBA
ornamentide masinaga
graveerimine

osalus: 9-15 eur, olenevalt
valitud käänajalast

8. DETSEMBER KL 12.00

**GRAVEERITUD EHTE
TÖÖTUBA**

osalus: 4 eur

PORKUNIS MÄE TN 1
Paemuuseumi kõrvalhoones

Registreerimisega tel 5345 2598,
paemuuseum@tamsalu.ee

**BONADENTA HAMBARAVI
KABINETI VASTUVÕTU AJAD**

Esmaspäev 9.00 - 15.00 hambaravi
Teisipäev 9.00 - 15.00 hambaravi
Kolmapäev 9.00 - 15.00 hambaravi - ja hambaprotees
Neljapäev 9.00 - 15.00 hambaravi
Reede 9.00 - 15.00 hambaravi - ja hambaprotees

Haigekassa leping lastele kuni 19a tasuta hambaravi
Laste ja täiskasvanute hambaravi ja hambaproteeside valmistamine. Pensionäridele ja töövõimetus grupile haigekassa hüvitise proteesidele 260 euro (1 kord 3 aasta jooksul)

Teostame:

- Laste ja täiskasvanute hambaravi
- Proteeside valmistamine (kroonid,sild,plastmass ja büügel proteesid)
- Hammaste eemaldamine (ka tarkusehambad)
- Sooda ja pärlipesu hammaskonnale (pigmendi eemaldamiseks ja hamba emaili tugevdamiseks)
- Hambakivi eemaldamine

OOTAME KÜLASTAJAID!
Tamsalu Tehnika 1 A II korrus (vasakut kätt
Info tel. 32 30 130, 51 18 379

Ajurünnaku tulemusel esitasid kolm rühma kokku 12 ideed.

Foto Alina Leopard

Esmakordselt kogunes Tapa sõprade mõttekoda

Sõnumed

20. oktoobri toimus Tapa sõprade mõttekoda, kus pandi pead kokku, et leida ideid, mis annaksid Tapa valla arengule hoogu juurde. Tapa sõprade mõttekoja eesmärgiks oli kaardistada seni kasutamata võimalused Tapa vallas. Ülo Peetsi juhitud ajurünnakus osalesid kolm rühma ja igal rühmal tuli välja mõelda vähemalt neli ideed, mis annaksid piirkonnale edasiviiva tõuke, aitaksid kaasa valla arengule ja toetaksid inimeste ja ettevõtjate tegevusi. Esitatud 12-ne idee hulgast valiti häälletuse tulemusena välja kolm ideed, millele tehti põhjalikum analüs. Enim häali said vördselt kaks ideed. Esimene neist oli piirkonna turunduse arendamine, mille sihtruhmaks oleks lisaks turistidele ka kohalikud inimesed. Teine idee hõlmas ettepanekut rakendada senisest

enam Tapal paiknevat kaitseväge ja kaitsevälasi ettevõtluse huvides ning seeläbi elavdada kohalikku kinnisvaraturgu. Kolmanda koha sai hääletusel idee luua Tapale ja Tamsalusse kaugtöökeskused.

Tapa vallavalitsus töötab kõikideed läbi ja hakkab otsima võimalusi nende realiseerimiseks. Ideede realiseerimisse kaasatakse ka piirkonna ettevõtjaid. Esimene Tapa valla sõprade mõttekoda ei jää viimaseks vaid tegemist on uue traditsiooni algusega, kuhu tulevikus kaasatakse veelgi suurem ring Tapa valla sõpru. Järgmine Tapa valla sõprade mõttekoda toimub juba vähem kui aasta pärast 20.10.2020.

Võiduideed:

IDEE 1: Piirkonna turundus - kohalikele, avatud talude päevade raames "TULE MAALE", "KUI SIND POLE SIIN, SIIS SIND POLE VALLAS"

Kolm põhjust, miks see idee on väga hea, miks seda ideed peab kindlasti teostama?

- Toetab piirkonna arengut ja suurendab tuntust;

- Suureneb turistide hulk, parneb valla maine;

- Hea info õigest, ühest allikast

IDEE 2: Kaitseväärikuse rakendamine: kinnisvaraturg käima, hanked kohalikele kättesaadavaks

Kolm põhjust, miks see idee on väga hea, miks seda ideed peab kindlasti teostama?

- Elavdab kohaliku piirkonna majandust;

- Uued töökohad, teenitud ka sum jääb piirkonda;

- Uued elanikud valda, vajadus elukoha vastu;

IDEE 3: Kaugtöökeskus

Kolm põhjust, miks see idee on väga hea, miks seda ideed peab kindlasti teostama?

- Kaasaegne töökoht, paindluskus;

- Väikeettevõtjatele kodukontor - koosolekuteks jne ajakasutus, videokoosolekud, öppurid;

- Elukoht + maksumaksjad;

Autoromudele tullakse tasuta järele

Kadri Kauksi
Keskonnaministeerium

Aias, metsatukas, linnatänaval kasutult seisev autoromu ei riku mitte vaid vaatepilti, aga on ohtlik ka keskkonnale. Oma vanale autole saab kinkida uue elu, andes ta sinna, kust tollest tehakse midagi uut. 18. novembrist kuni 2. detsembrini viivad Eesti Autolammustuse Liit ja Kuusakoski AS autoromud üle Eesti tasuta ära.

Lisainfot saab Eesti Autolammustuse Liidu telefonilt 5188213 või Kuusakoski tasuta lühinumbrit 13660.

Keskonnaministeerium paneb autoomanikele südamele, et inimesed oma romusöidukiga tegeleksid ning annaksid selle õigesse kohta käitlemiseks.

Kindlasti ei tohi autoromu omalalgatuslikult lammustada või anda seda üle n-ö. suvalisele inimesele. Autoromu millelt ei ole eemaldatud ohtlike osi, liigitatakse ohtlike jää-

Foto erakogust

mete hulka. Maha kallatud või põletatud mootorioli ning mittenõutele vastav õhukonditsioneeris oleva gaasi käitlemine võib põhjustada nii keskkonnaohutu, kui ka ohtu inimese tervisele. Umber 6 kuni 12 liitrit vedelikke osi, liigitatakse ohtlike jää-

autoromust selle käitlemise ajal. Lisaks põhjustavad pliakude mittenõutele vastav käitlemine ning plastiku põletamine tõsist muret.

Eelmisel aastal viidi romukampaania ajal ära umbes 250 autoromu.

MEIE INIMESTED

Nimi: SIIM KELNER**Vanus: 28****Millal ja kus alustasid treenimist?**

Treenimist alustasin, kui olin 14. Kooli vahetunni ajal sai paari klassivennaga mindud Tapa spordiklubi jõusaali ja proovitud niisama kangi tõsta. Sellest hetkest peale algas kangitõstmise teekond. Hetkel olen 28 ja võibki öelda, et olen täpselt pool oma elust trenni teinud. Pallimängudes polnud ma kunagi osav ning seetõttu ei meeldinud mulle ka kehalise kasvatuse tunnid. See-eest kangitõstmine oli miski, mis sõltus ainult minust endast ning mis mul hästi välja tuli. Seetõttu ma ilmselt selle juurde jäingi.

Mida pead ise oma suurimateks saavutusteks?

Ma usun, et minu suurimad saavutused on alles ees. Eks sõltub kindlasti, millise nurga alt seda vaadelda. Tunnen head meett selle üle, et olen tulnud eesti juunioride absoluutseks meistriks kulturismis, samas olen suhteliselt palju vaeva näinud ka treenerikarjääri osas. Olen hetkel 7. taseme treener ning viin läbi koolitusi uutele treeneritele. Enda kõige suuremaks saavutuseks pean aga isarrolli astumist.

Treener ja kulturist Siim Kelner.

Foto erakogust

Oled kulturisti ja treenerina tegutsenud mitmeid aastaid, samas õpid praegu ka doktorantuuris. Kellena Sa end tulevikus näed, kas pigem teoreetikuna või praktikuna?

Mõlemat peab olema. Kuulun ka Eesti kulturismi ja fitnessi liidu juhatusse. Suurem roll on mul ka

liidu kutsekomisjonis, kus toimub just treeneri koolituste ja õppekavade väljatöötamine. Samuti eksamite läbiviimine. Kindlasti kavatsen treeneritööd edasi teha ning samuti on ka aina suurem osa erinevatel koolitustel, mida läbi viin. Leian, et peab olema mõlemat, et näha täit pilti.

Tervisemure korral alusta pereõest

Evelin Trink
Eesti Haigekassa

Terviseprobleemi ilmnemisel pöördume esmajärjekorras ikka perearstikeskusesse. Mõnikord aga ei pääse patsient kohe arsti juurde, vaid ta võtab vastu hoopis pereõde. Õde aitab patsiendi kiiretele küsimustele vastused saada ning võimaldab arstil pühendada rohkem aega keerulisemate juhtumite lahendamisele. Mis täpselt on pereõe roll täna ja milliste murede korral tema poole pöörduda?

Pereõde on kõrgharidusega spetsialist, kes nõustab patsiente tervislike eluviiside ja haiguste ennetamise osas, omab ülevaadet sõeluuringutest ja vaktssineerib. Koostöös ravi määrama perearstiga toetab õde nii ägedaid kui ka kroonilisi haigusi põdevaid inimesi nende raviteekonnal. „Hästi toimivad need perearstikeskused, kus õed ja arstdid on oma rollid selgeks rääkinud ning töötavad tulemuslikult nii eraldi kui koostöös,“ ütles Kiili perearstikeskuse õde Gaidi Alt.

Pereõdede ülesandeks on teha vaktssinistüste, võtta verd, kuulata südant ja kopse ning mõõta vere-rõhku, uuendada retsepte, siduda haavu, nõustada patsiente haiguste ennetamise, tervisliku eluviisi ning toitumise osas. Vastava väljaõppega õde aitab ka alkoholiprobleemide ja suitsetamisest loobumisega. Ülesandeid võib väljaõpet pakkudes õdedele juurdegi anda.

Pereõdesid tasub usaldada

Paljude perearstikeskuste töökorraldus tagabki patsiendi esmase kohtumise just pereõega. Helistades või sisenedes perearstikeskusesse on õde see, kes patsienti tervitab, kuulab patsiendi pöördumise põhjuse ära ning hindab, kes tulenevalt terviseseisundist või pöördumise põhjusest on õige tervishoiutöötaja patsiendiga tegelema. Paljudel juhtudel ei ole tervisemure suur ja patsient ei peagi arsti juurde minema, sest pereõde hindab inimese terviseseisundi ja annab talle nõu ning vajaduse kutsub enda vastuvõtule tagasi. Kui tervisemure ületab õe pädevuse piire, suunatakse patsient edasi perearsti vastuvõtule.

Pereõe roll sõltub palju ka konkreetse tervisekeskuse töökorraldusest. „Mõnes kohas täidab õde suuresti assistendi rolli, kuid kui arsti töökoormus on suur ja õde on oma pädevust juba tõestanud, saab ta üha rohkem ülesandeid. Meilide vastamist ja aegade broneerimist tuleb endiselt teha, kuid pereõde viib läbi ka suure osa vajalikest meditsiiniprotseduuridest,“ rääkis pereõde Alt.

Mujal maailmas on üsna tavalline, et iga murega arsti juurde ei pääsegi, kuid Eestis ei olda õe suurenud rolliga veel harjunud. „Meie keskuses hakkasid patsiendid õdesid oluliselt rohkem usaldama siis, kui perearst oli lapsehoolduspuhkusel ja asendajat ei olnud igal hetkel saada – ega siis keegi abita jäänud, pereõed tegid vajalikud protseduurid ja nõustamised ise ära. Minu hinnangul näitabki perearstikeskuse

töö kvaliteeti see, kui kiiresti tõsist probleemidega inimene abi saab,“ lisas Alt.

Lisaks tähendab nii telefoni kui ka meili teel suhtlemine tegelikult palju enamat, kui ainult vastuvõtule broneerimist – see hõlmab ka nõustamist ja kogu tegevuse dokumenteerimist. „Näiteks võin tuua sellise olukorra, kus telefoni teel võttis ühendust inimene, kes plaanis teha suitsiidi. Rääkisin temaga ligi tund aega ja jõudsime kokkuleppele, et võime votta ühendust tema pereliikmetega. Edasi suunasime patsiendi haiglaravile ning ta sai vajaliku abi. Krisi lahendamisel oli võtmeks usalduslik suhe patsiendiga,“ kommenteeris Alt.

Pereõdede pädevus on täna sellisel tasemel, et osatakse iseseisvalt tegeleda ka kiireloomuliste ja raskemate tervisemuredega, kuid seadusest tulenevalt õde ise diagoosi panna ei tohi, vaid peab sellise patsiendi perearstile edasi suunama. Õdede vastutuse suurenemine aitaks tagada inimeste kiirema pääsu tervishoiustseemi.

Ligikaudu 80% haigustest on iseparanevad, nii et just pereõe soovitused aitavad inimestel enamikku viirushaiguseid kergemalt põdeda. Pereõed on igati pädevad meditsiinistüsteemis erinevaid rolle täitma – nad on läbinud õe õppe, mis kestab 3.5 aastat ja hõlmab nii teoreetilisi kui praktilisi aineid. Lisaks on neil võimalus spetsialiseeruda neljas valdkonnas: terviseõndus, kliiniline õndus, vaimse tervise õndus ja intensiivõndus. Ligikaudu 10% õdedest on täna eriväljaõppega.

Õhksoojuspumba mürale tuleb mõelda enne selle paigaldamist

Natalja Šubina
Terviseameti keskkonnatervise osakonna nõunik

Terviseameti statistika näitab, et õhksoojuspumpadega seonduvate kaebuste arv on püsivalt kõrge – 2019 aastal on Terviseametile esitatud 9 kuu jooksul 111 kaebust välisõhus leviva müra kohta, nendest 26 kaebust tehnoseadmete peale.

Õhksoojuspumpade ja küttekehade poolt põhjustatud müra saab vähendada juba projekteerimise ja paigaldamise käigus. Pumba paigaldamine peab olema kooskõlastatud kohaliku omavalitsusega, kortermaja seinale paigaldamisel on aga lisaks omavalitsuse loale vaja ka kõigi korteriomanike nõusolekut.

Õhksoojuspumba paigaldamisel on oluline põhjalikult analüüsida nii agregaadi asukohta kui rakendada teisi müra leevendavaid meetmeid. Kuna soojuspumpade ümberpaigaldamine ja häällestamine nõub täiendavat ressurssi ning keset kütteperioodi ei ole küttesüsteemi ümberehitamine alati võimalik, tuleb

kindlasti tähelepanu pöörata agreagaadi õigele asukohale ja adekvaatsele mürasummutusele.

Terviseameti soovituste kohaselt peaks õhksoojuspump jäääma naabermajadest võimalikult kaugemale, hea tulemuse võib anda ka pumba paigutamine müra takistavate hooneosade varju. Kui hoonestus rahuldasvat lahendust ei paku, tuleb vaagida helilaineid neelavate müratõkete rajamist. Paigaldamisel tuleb arvestada, et tehnoseadme ekvivalentse helirõhutaseme ehk müra piirväärtus haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande-asutuste ning elamute läheduses ei tohi pääval ületada 50 ja öösel 40 detsibelli (müranorme sätestab Keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“).

Õhksoojuspumba müraga seoses saab terviseamet alustada järelevalve menetlust, kui kohalik omavalitsus on kontrollinud soojuspumba vastavust ehitusnormidele. Seega soovitame oma murega kõigepealt kohaliku omavalitsuse poole pöörduda.

Tamsalu Vesi Aktsiaselts ja Tapa Vesi OÜ ühinevad

Arne Arumägi
Tamsalu Vesi AS juhataja
Ülo Padda, Tamsalu Vesi AS finantsjuht ja raamatupidaja

Alates 01.01.2020 ühendatakse Tamsalu Vesi Aktsiaselts ettevõttega OÜ Tapa Vesi. OÜ Tapa Vesi võtab seisuga 01.01.2020 üle Tamsalu Vesi AS kõik varad, kohustused, lepingud jne. OÜ Tapa Vesi on Tamsalu Vesi AS õigusjärglane. Ettevõtete ühinemislepinguga on võimalik tutvuda www.tamsaluvesi.ee.

Tamsalu Vesi AS senistele klientide jaoks ei muutu oluliselt midagi, kõik kliendilepingud jäädvad kehtima, samuti jäädvad kehtima Konkurentsiameti poolt heaksidetud vee ja reovee ärajuhtimisteenuse müügihinnad Tamsalu Vesi AS tegevuspiirkonnas.

Alates 01.07.2013 eratarbijatele rakendatavad müügihinnad on järgmised: vesi 1.08EUR kanalisatsioon 2.40EUR Abonenttasu alates 01.07.2013 ei ole. Hinnad sisaldavad kääbemaksu 20%-se määraga.

Tamsalu Vesi AS tegevuspiirkonnas asuvatele juriidilistele isikutele esitab Tamsalu Vesi AS oma viimase müügiarve seisuga 31.12.2019 ja selle summa tuleb klientidel tasuda 2020. aasta alguses samadele pangakontodele, kuhu tehti pangaülekandeid seni. Arved jaanuar 2020 ja edaspidiste perioodide eest esitab juba OÜ Tapa Vesi.

Eramuomanikega arveldamisel kehtib kuni 2019. kalendriaasta lõpuni senine põhimõte, et kliendil oma veearvesti näitude teatamine ja teenuse eest tasumine toimub samal ajal. OÜ Tapa Vesi hakkab alates 01.01.2020 kasutama ka eramuomanikest ostjate suunal tavalist arvete esitamise ja hilisema tasumise süsteemi. Selleks,

et üleminet ühelt arveldamiste süsteemilt teisele sujuks ladusamalt, on meil eramuomanikest klientidele järgmine palve: Palun tehke oma makse 2019. aasta 4. kvartali eest ära senisel moel juba detsember 2019 lõpus. Maksed pärast 01.01.2020 endisel põhimõttel Tamsalu Vesi AS pangakontodele ei ole oodatud ja palume selliseid välitiida. Alates 01.01.2020 tuleb kõik maksed teha juba OÜ Tapa Vesi poolt esitatud arvete alusel ja nendele viiдаates. Arvete summasid saab tasuda kas OÜ Tapa Vesi pangakontodele, või kui pangakontole tasumise võimalus puudub, siis ka Eesti Posti postipunkti Tamsalus.

Selleks, et OÜ Tapa Vesi saaks ostjatele (s.h. ka eramuomanikest ostjatele) kalendrikuu või kvartali lõpu seisuga arveid esitada, on vajalik oma veearvestite näitude teatamine vastavalt kas kalendrikuu või kvartali viimase kuupäeva seisuga. Toome siinkohal ära OÜ Tapa Vesi kontaktid ja näitude teatamise kanalid:

- <http://www.tapavesi.ee/et/veenait>
- tapavesi@tapavesi.ee
- näidu teatamine helistades 32 20048

Seega oma veearvesti(veearvestite) esimest näitude teatamist ootab OÜ Tapa Vesi 31.01.2020 seisuga.

Lõpetuseks tahaks Tamsalu Vesi AS juhikond veelkord tänada kõiki oma töötajaid, kõiki kliente ja koostööpartnereid. Tamsalu Vesi AS on tegutsenud alates oktoobrist 1994 ja püsinyt stabiilse meeskonnana siiani. Seda, kas oleme hästi hakkama saanud või vähem hästi, hinnaku teised.

Arne Arumägi - Tamsalu Vesi AS juhataja, telefon 505 4388, tamsaluvesi@tamsaluvesi.ee

Ülo Padda - Tamsalu Vesi AS finantsjuht ja raamatupidaja, telefon 517 5707, info@ariarvestuse.ee

Etelugemispäev Tapa Gümnaasiumis

Timo Stamm
Tapa Gümnaasiumi G1 õpilane

15. oktoobril toimus Tapa Gümnaasiumis ettelugemispäev teemal „Heal meeel ja ilusal keelel“. Üritus toimus koostöös algklasside ja G1-ga (10. klass). Algklassiõpilastele loeti ette katkendeid tundut lasteraamatustest. Täideti töölehti, joonistati ja värviti ettelooetud raamatutest erinevaid tegelasi.

Etelugemise päeval osalesid kõik algklasside õpilased.

Lapsed said kuulda lugusid raamatutest „Kassike ja Kakuke“, „Sipsik“, „Naksitrallid“, „Lotte“, „Karupoeg Puhl“, „Pipi Pikksukk“, „Nublu“ ja „Pokud“.

Algklasside õpilased olid rahulikud, kuulasid hoolega ja tegutsesid aktiiv-

selt kaasa. Lastele meeldisid väga loetud tekstdid, mis valiti gümnaasistide poolt. Väikesed õpilased avaldasid soovi, et ka jõulude ajal vanemad õpilased loeksid neile ette jõulujutte.

10. klassi õpilaste jaoks oli ettelugemise päev põnev ja täis üllatusi. Esialgu hirmutav ettevõtmine oli hoopis rõõmu pakkuv ning tõi ettelugemise tunnis positiivseid elamus. Nii mõnigi gümnaasist avaldas ise soovi sellist üritust kindlasti veel sellel õpeaastal korraga. Saime kogemuse, kuidas esineda ja viia läbi eesti keele tund huvitaval teemal.

Aitäh kõigile algklassiõpetajatele, eesti keele ja kirjanduse õpetaja Kristel Selistele ning õpetaja Lea Ojale, kes organiseerisid selle väga põneva päeva. Ilma teie abi ja toetuset ei oleks me gümnaasistidena tundnud ennast algklasside õpilaste ees tõeliste õpetajatenat.

Et andekus ei läheks kaduma...

Külv Kivisild

Tapa Gümnaasiumis alustasid oktoobrikuus juba neljandat aastat tööd väikerühmad õpilastele, kes soovivad süvitsi arendada oma teadmisi ja praktilisi oskusi ning laiendada silmaringi. Väikerühmad on loodud eesmärgiga anda tulblide õpilastele soodsamad võimalused õppimiseks koos teiste huvilistega väikeses rühmas õpetaja juhendamisel neid huvitavaates õppeainetes. Sageli seondub just nende valdkondadaga ka õpilaste hilisem karjäär.

Väikerühmad võivad toimida oktoobrist kuni aprilli lõpuni, kuid on loodud võimalus välkerühma tööks ka lühema perioodi jooksul näiteks uurimustöö kirjutamise intensiivsemaks perioodiks või ainevõistlusteks või konkurssideks valmistumiseks.

Väikerühmade tunnid võivad toimuda ka mõne teise õppetunnini ajal kokkueppel aineõpetajaga. See

eeldab õpilaste ensedistsipliini, sest ka puudutud tunni materjal tuleb ise-seisvalt omandada. Enamasti teevad nutikad ja kohusetundlikud õppurid seda ise õppides kiireini kui klassis. Väikerühmaga saab õpilane liituda omal soovil, aineõpetaja soovitusel või lapsevanema soovil ning alati kokkuleppel lapsevanemaga.

Alates väikerühmade rakendamisest on järjest rohkem õpilasi osalenud ainevõistlustel ning paremaid tulemusi on saadud ka eksamitel. Täpsem info on üleval kooli kodulehel.

Tänapäeva muutuvas keskkonnas õpetame noori, kellegat paljud hindavad mugavust nii koolis kui töökohal (ei taha - ei tee, ei viitsi - ei lähe), info liikumise kiirust, olles „tehnohoolikud“ ja harrastades „rõoprähklemist“, sest nutiajastu on loonud selleks soodsad võimalused. Seega on just paindlikud lahendused lubavad arendada meie tuleviikuinimestes algatsuvõimet, oma aja planeerimist, koostööoskusi, ambitsooni ja järjekindlust.

MUST MÜÜK – HINNAD ALLA KUNI –50%

Novembrikuu tuunikate (25€) ja pükste (23€) ERIMUDELID VAID 15€
Rahvusliku motiivila TUUNIKAD, SOKID, PLUUSID, RETUUSID, PÜKSID, SALLID!
Ehted KULTUURPÄRLITEST, SWAROVSKI KIVIDEST, POOLVÄÄRISKIVIDEST!
www.ethel.ee; FB – Ethel Design
Lisaks: Bambusretuusid, strelspüksid
11.12 Tapa Kultuurikoda 12 – 13
11.12 Lehtse Kultuurimaja 14 – 15

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

05.detsember alates 10.00

TAMSALU Spordikompleks
Etteregistreerimine
telefonil 5323 2454

HINDPERE OPTIKA

Usaldusväärtne Ettevõte 2017

Silmade kontroll 15€, prilliostjale TASUTA!

Saarde ÖÖ- Maru 2019 võidukarikas tuli Tapa Gümnaasiumisse

Raili Rooba
Aile Kippa

Tapa Gümnaasiumi (TG) õpetajad tulid, nägid, võitsid!

Pärnumaal Kilingi-Nõmmes toimus 18. oktoobril esimene üle-eestiline üldhariduskoolide ja lasteaedade töötajate mõeldud ohutusteemaline võistlusmäng ÖÖ-Maru 2019. TG-d esindasid sellel võistlusel õppjuht Aile Kippa, tehnoloogiaõpetaja Piret Völli, õppe- ja haridustehnoloog Raili Rooba, bioloogiaõpetaja Aivi Leimann ning ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Mikk Maasikrand.

Kogu võistlus viidi läbi Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis ja selle lähiümbruses. Start anti reede öhtul kell 18.00 ja võistlus lõppes ösel -2.45. Pea 9 tunnise öise võistluse jooksul läbisime 25 kontrollpunkt, milles punktis oli vaja lahendada 15 minuti jooksul mõni ohutusalane ülesanne ning 5 minutiga jouda kogu võistkonnaga järgmisesse punkti. Punktide vahel liikumiseks oli meil olemas kaart, kus peal kogu info asukoha ning seal lahendatavate ülesannete teema kohta. Kontrollpunktides testisid meid erinevate organisatsioonide parimad spetsialistid. Oma teadmisi ja oskusi pidime meeskonnana demonstreeri-

Võistlusmängu ÖÖ-Maru 2019 võitjad.

Foto erakogust

ma tuletörje- ja pääste valdkonnas, esmaabis, merepäästes, naabrivalves, raudteeohutuses, küberkaitses, metsas ellujäämis, jahinduses.

Politsei- ja piirivalveameti poolt loodud erinevate eluliste situatsioonide lahendamine oli emotiionaalselt kõige raskem, sest lahendada tuli olukordi, mis on otseselt lastega seotud ning väga realsed ka päris koolielus (varjatud perevägivald, äkrirünnak koolis, isiku tuvastamine, intervjuu andmine tundlikel teemadel, koolibussiga avariisesse sattumine jne). Elasime kõikidesse olukordadesse väga sisse ning ülesandeid lahendades panime mängu

kõik oma oskused ja teadmised. Parim osa kogu võistluse läbimisel oli meie hinnangul see, et protsessi käigus õppisime iga ülesande juures ise väga palju.

Õnnestuda saab vaid väga hästi koos toimiva meeskonnaga. Seda me ka olime. Tapa Gümnaasiumi õpetajate meeskond tuli koju ÖÖ-Maru 2019 võidukarika ja Politsei- ja piirivalveameti eriauhinnaga.

Täname Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi suurepärase ning elamustehohke võistluse eest! Täname ka PPA Ida Prefektuuri noorsoopolitseinik Anni Kruuset selle ürituse reklami levitamise eest!

Loov- ja uurimistööde konverentsist Tapa Gümnaasiumis

Maarja Suvorov, loov- ja uurimistööde koordinaator

Juba 2009/10. õpeaastast on Tapa Gümnaasiumis korraldatud erinevate nimetuste all konverentsi, mille raames saavad nii abiturientid kui ka põhikooli õpilased esitleda oma eelmisel õpeaastal valminud loov- ja uurimistöid. Sellel õpeaastal toimus konverents 04. novembril ning nagu traditsiooniks on kujunenud, sai meie koolipere 8.-12. klassini kuulata kaasõpilaste ettekandeid ning külalisenejat Tartu Ülikoolist. Loovtödest esitleti kolme tööd: „Ajatelg“ - autoriteks Kristina Kullang, Karina Kuul ja Meriliis Sööt ning juhendajaks õpetaja Eve Kasekamp, „Raamat vandenõuteooriates“ - autoriteks Sandra Karajev, Kertu Zabukas ja Ketlin Laderlich ning juhendajaks õpetaja Mikk Maasikrand ning „Loodnide määramine vees ja looduslike vete võrdlus“, mille autoriteks olid Karmen Aleksejev ja Emilia Loštšina ning juhendajaks õpetaja Maris Urve.

Uurimistöid kanti ette kuus: Jana Katre Ojasoo: „Värvid rahvaluules“, juhendajaks õpetaja Aime Tops, Anastasia Avramchuk: „Kinesteeriline õppimine ja 3D mudelid bioloogias“, juhendajaks õpetaja Aivi Leimann, Agneliis Pilt, Marta Pajula ja Laura Peri: „Tapa Gümnaasiumi õpetajad 1939-1946“, juhendajaks õpetaja Mikk Maasikrand, Alo Ostuma: „Ajaloosündmuste käsitlemine õpikutes läbi aegade“, juhendaja samuti õpetaja Mikk Maasikrand. Järgnesid koostöös Tartu Ülikooliga

Laura Peri, Marta Pajula, Agneliis Pilt

Foto Maarja Suvorov

sellel õpeaastal valmiv Ott Kippari uurimistöö: „Keraamika pinnale jäändud toidujäänuste tuvastamine ja seemnete võrdlev analüüs“ ning Joosep Kivisilla ülevaade teemal: „Lume sulaveest määratud ilutestiku põhjustatud saaste Tapa linnas“. Mõlema uurimuse koolipooleks juhendajaks on õpetaja Aivi Leimann.

Näitäna praktilisest tööst tegid Agneliis Pilt ja Britt Ülesoo ettekande oma õpilasfirma „Zäkk“ aruandest, juhendajaks oli õpetaja Külv Kivisild.

Külalislektorina esines kuulajatele Tartu Ülikooli geoloogia osakonna teadur Päärn Paiste loenguga teemal „Astrobioloogia ehk kas Marsil on rohelisi mehhikesi?“ Olgugi, et pealkirjas on mainitud Marsi, saime teada, et hoopis Kuul on elu, vähemalt kevadel oli...

Juba aastaid on Tapa Gümnaasiumi teinud koostööd Tartu Ülikooliga

liga ning nii mõnigi meie õpilane on saanud sealt kaasjuhendaja ning esinenud edukalt Eesti Teadusagentuuri korraldataval Õpilaste teadustööde konkursil - keemiaalaste uurimistöödega 2016.a Brigitä-Maria Valkjuk, 2018.a. Betty Abel ning Kairi Oja- soo, kes alustas oma uurimistööga Tapa Gümnaasiumis, kuid lõpetas selle Nõo Realgümnaasiumis ja osales 2019.a. teadusfestivalil ERM-is.

Tapa Gümnaasiumit esindas 2019.a. õpilaste teadusfestivalil Jana Katre Ojasoo kirjanduse-alase uurimistööga „Värvid rahvaluules“, juhendajaks meie oma kolleeg ja eesti keele ning kirjanduse õpetaja Aime Tops.

Ühtegi üritust ei ole võimalik läbi viia ilma meeskonnata - suur tänu esinejatele, juhendajatele, kooli juhtkonnale, kolleegidele, külalistele ning kõigile, kes nõu ja jõuga ürituse õnnestumisesse panustasid.

Projekti "Peakokad koolis" raames valmis 20 Eesti toidu retsepti koos õpetuse ja õppevideotega.

Foto Reena Curphay

„Peakokad koolis”

Reena Curphay ja Marje Leht
Tamsalu Gümnaasiumi käsitiöö-
ja kodunduse õpetajad

Kuigi septembrit võib pidada nii sügiskuuks kui ka teadmiste kuuks, siis on september ka Eesti toidu kuu. Selle raames alustasid Maaeluministeerium ja Eesti Peakokkade Ühendus Eesti koolides toreda koostööprojektiga "Peakokad koolis".

14. oktoobri hommik algas suure vihmasaju ja sügishallide toonidega, kuid Tamsalu Gümnaasiumi 7. ja 8.klasside õpilaste jaoks ei olnud see kindlasti tavaline koolipäev. Seda ei juhtu iga päev, et õpilastel

on võimalus Tallinna Hiltoni Park Hotelli peakoka Lauri Tominga kokandustundides osaleda ja koos peakokaga ka toitu valmistada.

Enne tähta külalise tulekut vaatasid õpilased videot „Eesti toidu lugu“, mis andis neile suurepärase ülevaate eestlaste toidukultuurist alates talupoja söögilaust kuni sööklate tekkimise ja kaasaegsete restoranideeni.

Lauri Tomingas rääkis õpilastele oma töö völudest ja valudest ning koos valmistada neli Eesti toitu – kanafrikadellisupp, karask, röstitud köögiviljad ja sealha muusta leiva kattes ning purukook ountega.

Kuna projekti eesmärgiks oli tutvustada õpilastele kohalikust värskest toorainest valmistatud head Eesti

toitu, siis meie koolis õnnestus see küll suurepäraselt - laste lemmikuks kujunes seekord üllatuslikult hoopiski karask!

Kokku küllastasid 43 peakokka igast maakonnast vähemalt kolme kooli. Lääne-Virumaalt osalesid selles projektis veel Jäneda ja Võsu kool.

Projekti raames valmis 20 Eesti toidu retsepti koos õpetuse ja õppevideotega. Toitude retseptid ja rohkem infot on leitavad www.eestitoit.ee lehekülgel. Tänu sellele saavad neid häid ja paremaid eesti roogasid valmistada kõikide Eesti koolide õpilased läbi terve kooliaasta. Eesti toidu kuust on saamas Eesti toidu kooliaasta!

Tamsalu ja Vajangu robootikute toimetused

Velle Taraste
Maris Uudeküll

Septembris-oktoobris osalesid 2. klassi õpilased Lastejaama ja Insplay korraldatud joonistusvõistlusel "Minu esimene start-up" ning Kenneth Konsing võitis oma remondiroboti pildiga Lastejaama üllatusauhinna.

Selle aasta sügiskoolivaheajal, 24.- 27. oktoobril, toimusid Araabia Ühendemiraatides Dubais Festival Arenal First Global Challenge (FGC) võistlused, kus osales 189 riiki. Igast riigist oli kohal üks meeskond ning nende hulgas ka Eesti. Igas meeskonnas 3-5 liiget ja 1-2 juhendajat. Eesti meeskonda kuulusid Tamsalu Gümnaasiumist Ander Eerits, Tallinna Realkoolist Annika Öunapuu ja Nõo Realkoolist Laas Hendrik Lumberg. Neid juhendasid Tamsalu Gümnaasiumist Velle Taraste ja Helsingi Ülikoolist Théo Kalevi Max Friborg, kes oli tehniliseks mentoriks. Selle hooaja võistlusülesanne oli pühendatud ookeanide reostusest puastamisele ja selleks tuli ehitada robot, mis töötaks suuri ja väikseid palle erinevatel kõrgustel asuvatele platvormidele. Õpilased said roboti ehitamiseks komplekti käte augustis. Kuna meeskonda kuulusid erinevate

koolide õpilased, siis enamus ettevalmistusest toimus nälavalahetustel. Meeskonnad ehitasid väga erinevalt toimivaid roboteid ja programmeerisid need siis puldiga juhitavateks.

Väljakul võistlesid korraga kuus meeskonda - kolm sinisel ja kolm punasel alal. Punkte kogusid kolm loosi tahtel kokkusattunud meeskonda ühiselt. Enne igat võistlustussooru arutasid kolmekesi koosmängivad meeskonnad läbi oma strateegia ja selliselt üheksa korda. Eelvoorude põhjal selgusid 24 ja loosi tahtel veel 8 meeskonda, kes pääsesid lõppvõistlusele. Sellel hooajal loosiönn ei olnud eriti soosiv nii kaasmeeskondade kui ka vastasmeeskondade valikul ja Eesti meeskond ei pääsenud lõppvõistlusele. Oma esimene võidu saime koos Aafrika riikide Djibouti ja Seiellide meeskondadega võisteldes Sri Lanka, Saint Vincent ja Grenadiinid ja Dominica vastu. Teine võit tuli koos Sloveenia ja Jamaika meeskondadega Tansaania, Madagaskari ja Saalomoni Saarte vastu. Kolmandal võidul olime koos Hispaania ja Slovakkia meeskondadega ning vastasteks olid siis Armeenia, Mauritius ja Bahrein. Eelviimases mängus saime oma neljanda võidu koos Nigeri ja Türkmenistaniga võisteldes Jaapani, Nigeeria ja Ekvatoriaal-Guinea vastu.

8. novembril toimus Laiuse Jaan

Poska Koolis ProgeTiigri "Tulevikutegijate" robootikapäev mitmete võistlustega. Sellel päeval osalesid Tamsalu Gümnaasiumi ja Vajangu Põhikooli õpilased.

Meie õpilased olid edukad nii WeDo kui ka EV3 robotite köiveos. WeDo köiveos oli sellel aastal konkurenti väga tihe ja meeskondi oli kokku tulnud lausa 30. Meeskond "Võõrad", kuhu kuulusid Allar Värs ja Markus Pärna, saavutas I koha ja meeskond "Tamsalu tüdrukud", kuhu kuulusid Sofie Sildvee ja Helery Neeme, saavutasid III koha. EV3 köiveos saavutas III koha samuti Tamsalu meeskond "Tamsa lasso" kooseisu Erik Piirsalu ja Kaur Valdok. Auhindadeks oli suur hulk erinevaid körvaklappe, akupankasid, kõlareid jm ning kõik võidu meeskonna liikmed said endale ise auhinna valida. Lisaks osalesid Tamsalu ja Vajangu koolide õpilased ka näitusel "Minu unistuste kodukoht". Samuti toimus seal teisigi võistlus, näiteks ProgeTiigri maskoti valmistamine papist ja muudest kättesaadavatest materjalidest, katapuldi meisterdamine ning sai end proovile panna erinevate robotite käsitlemises.

Kõikidele osalejatele anti autasustamisel medal ja diplom ning lisaks šokolaad, kleepsud ja ProgeTiigri puuv. Oli väga tegus ja tore päev.

Foto Anne Kraubner

Projektinädal Türjis

Rutt Valdok, 11. klass
Tamsalu Gümnaasium

Esmaspäeval jõudsime Konyasse vara-varahommikul (kella ühe aeg). Lennujaamast viis meid buss hotelli, kus jäime kohe magama, et päävesteks tegevusteks valmis olla. Peale paaritunnist und ja hommikusööki saime hotelli fuajes kokku ja läksime bussiga kooli. Koolis võeti meid vastu kui kuulsusi, igaühel suruti kätt ja anti šokolaadike. Seejärel suunati meid istuma ning meile lauldi ja tantsiti. Siis suundusime kooli sisse, kus meile tutvustati nende kooli ning Mevlana. Peale väikest pausi, mille ajal võisime väljas õpilastega pallimänge mängida, esitas iga riik ettekande oma koolist ning sellest, mis on projekti raames esimese aasta jooksul tehtud. Lõunal sõime traditsioonilist Konya toitu ja peale seda viidi meid Mevlana muuseumi ning seejärel laste laadatännavatel ringi käia ja pisut raha raisata. Kella seismeks jõudsime tagasi hotelli, kus meil oli võimalus veel omavahel suhelda, muljeid vahetada ning siis põhku pugeda.

Teisipäeval pidime kell viisi ärkama, et bussi ronida ja teele asuda, nimelt viidi meid Antalyasse (kus oli peaegu 30° sooja). Tee peal tegime peatuse, et hommikust süüa. Antyalas näidati meile unikaalset Aspendose antiikset teatrit. Seejärel käisime rahvuspargis, kus saime suurt koske näha. Veel näidati meile Side linna, kus saime ka osteldest oma kauplemisoskust proovida. Taaskord sõime poole tee peal. Tagasi hotelli jõudsime alles keskööl.

Kolmapäeva hommikul sõitsime kooli ning seal tutvustas iga riik oma traditsioonilisi mänge ja türki õpilased tutvustasid oma traditsioonilisi toite ja mütoloogilisi lugusid. Peale väikest pausi läksime Meramisse ja käisime vaatamas Kizlar Kayasi. Peale öhtusööki Akyokuş liikusime tagasi hotelli poole.

Järgmisel hommikul küllastasime Tradsioonilist Käsitöö, Kokakunsti ja Röivaste Instituuti. Silles saime niisama ringi käia ja jäätist süüa. Lõunaks sõime traditsioonilist pulmatoitu. Pärast lõunat läksime tagasi kooli, et seal ühistegusti nautida, nt tantsida, laulda, süüa ja keraamikat maalida. Siis valati ka esimesed pisarad, kuna lahkumine oli ju üsna lähedale jõudnud.

Reedel läksime veel viimast korda

kooli, kus saime näha missugused on nende klassid ja kuidas käib töö klassides. Küllastasime Çatalhöyük ja löpetasime päeva ametliku poolte piduliku öhtusöögiga. Peale seda tantsisime veel muusika saatel ning jätsime omavahel hüvasti, kuna tee lennujaama algas juba kell kolm öösel.

***

Projektikohtumisel Türjis õppisime palju uut selle riigi kultuuri ja eluolu kohta. Saime tuttavaks türklasteaga, kes meile ka türki keelt õpetasid. Meil oli võimalus maitsta traditsioonilisi Türji toite, mis ikka korralikult üllatasid oma maitsete ja koosluse poolest. Mulle isiklikult meeldis iidse asula Catalhöyuki külustum, mis jättis kustumatu mälestuse kogu eluks. (Kert Pehap, 12. klass)

Õppisime palju Türji kultuuri kohta. Saime maitsta traditsioonilisi Türji toite. Saime palju uusi sõpru. Saime käia paljudes huvitavates kohtades. (Kaspar Kukk, 11. klass)

Meie vastuvõtt koolis oli lihtsalt paviks lõöv, ka ilmad olid uskumatult soojad. Projekti jooksul õppisime palju uut teiste kultuuride ja traditsioonide kohta ning saime maitsta erinevaid Türji toite. Tutvusime inimestega erinevatest riikidest ja kultuuriruumidest (suhleme mõnega siiani). See projekt jättis mulle kustumatu mälestuse ja ma tahaks juba tagasi minna. (Rutt Valdok, 11. klass)

Kui ma kuulen sôna Türgi, siis esimene mälestus, mis mulle mee-nub, on see, kuidas Konya kooli õpilased meid lahkelt ja pidulikult vastu võtsid. Nad esitasid meile oma pidulikke tantse ja tutvustasid oma traditsioone. Igal päeval saime proovida erinevaid traditsioonilisi sööke, mis olid päris maitsvad ja portsjonid üllatavalt suured. Me õppisime igas keeles erinevaid fraase. (Birgit Kristmann, 11. klass)

Türjis õppisime palju nende kultuuri ja toidu kohta. Eriti hämmastas türklaste külalislahkus ning sôbralikkus. Me saime sellest projektist palju uusi sõpru erinevatest riikidest. Kunagi on kindlasti plaan Konyasse tagasi minna. (Martin Tamm, 11. klass)

VALLAVALITSUSE- JA VOLIKOGU INFO

Tapa valla Spordikooli õppetasu muutumisest

Krista Lepik
Tapa valla Spordikool
direktori KT

2018. aastal alustas Tapa vallas tegevust spordikool, esimesel õppeaastal oli spordikooli õpilase õppetasu iga treeningrühma kohta, milles ta osales 10 eurot.

Tapa Vallavalikogu 26.08.2019 määrus nr 63 järgi muudeti Tapa Valla Spordikooli õppetasu, alates 1.01.2020 on ühes treeningrühmas osalemise tasu 15 eurot.

Õppetasu tõusu tingis spordikooli reaalse eelarve. 2018/2019 õppeaasta oli spordikooli käivitamise aasta ja palju veel toimetamist vajavad asju, siis 2019/2020 õppeaasta on juba spordikool täies hoos tööl ning aastane praktika toetab reaalset eelarve koostamist.

Spordikolis õpib 1.11.2019 seisuga 312 õpilast. Noortega teeb tööd 16 treenerit. Treeningalasi on 70. Meeskonnalad: jalgpall, käspall, saalihoki; individuaalad maadlus, orienteerumine, suusatamine, ujumine. Kõik treeningalad on jagatud kolmeks treeninggrupiks, sõltuvalt treeningastmest:

ettevalmistav aste, õppeaste ja meisterlikkuse aste. Lisaks on algajatele sportlastele tuldkehälise (ÜKE) ettevalmistuse treenigrupid, mis tutvustavad noortele tulevase valiku tegemiseks erinevaid spordikoolis olevaid spordialasid.

Spordikooli eelarve on kokku 326 984 eurot, mille katteks tuleb 69,9 % leida Tapa vallal.

Kultuuriministeeriumilt on taotletud treeneri töötusu toetust. Kui ministeeriumist saame kinnituse, on laekuv summa 18,7 %. Lapsevanemate osalus spordikooli kulude katmisel on arvestatud kokku 11 %.

Eelarvest 64 % läheb töötusudeks. Teine suurem eelarverida on õppevahendid, 30%, mille alla kuulub nii treeninggrupide tegevuse toetamiseks spordivahendite soetamine, võistluste osavõtumaksud, transport, laagrite korraldamine. Selle eest kahjuks ei saa me veel 100% kõiki võistluste ja laagrite kulusid katta ning lastevanematel tuleb nii mõni kord lisaks toetada laste osalust. Eelarvelisi vahendeid kasutatakse veel treenerite koolitamiseks, meditsiini vahendite soetamiseks jms.

Muutustest elamumajanduses

Mati Kanarik
finantsspetsialist

Juba käesoleva aasta alguses, 28. jaanuaril, võttis Tapa Vallavalikogu vastu määrese nr 47 „Tapa vallavarava valitsemise kord“, millega loodi võimalus ning pandi ühtlasi kohustus viia ühtsetele alustele Tapa valiale kuuluvate karterite haldamine. Seni toimus karterite haldamine endise Tapa valla piirkonnas Tapa Vallavalitsuse otsesel juhtimisel, kuna endise Tamsalu valla territooriumil oli karterite haldamine vastava halduslepinguga usaldatud aktsiaseltsile Tamsalu Kalor.

Samaaegselt hoogustus aasta algusest endise Tamsalu valla territooriumil uute karteriühistute moodustamine, mis omakorda tõstatas küsimuse Tamsalu Kalariga sõlmitud halduslepingu edasise kehtivuse vajaduse kohta. Karteriühistute moodustamisega kasvasid valla kulud karterite remondi- ja halduskulude katteks suuremaks kui saadavad üritasud.

Eeltoodut arvestades otsustas Tapa Vallavalitsus lõpetada 30. juunist käesoleval aastal Tamsalu Vallavalitsuse ja Tamsalu Kalor AS vahel 09.03.2011 sõlmitud „Tamsalu valla munitsipaalomandis karterite haldamise lepingu“ ning anda alates esimesest juulist Tapa vallale kuuluvate eluruumide valitsemise üle vallavalitsuse

hallatavale asutusele Tapa Vallohooldus.

Koos muudustega haldussüsteemis kerkis paramatult üles ürihindade küsimus.

Kuni elamumajanduse muudatuste elluviimiseni rakendati üri piirmäärasid, mis olid kehtestatud Tamsalu Vallavalikogu poolt 2011. aastal ning Tapa Vallavalitsuse poolt 2015. aastal. Seega hea mitu aastat tagasi.

Kõiki tegureid kaaludes otsustas Tapa Vallavalitsus alates 2020. aasta 01. jaanuarist muuta kehtivaid üriitusid lähtudes ürihindina kehtestamisel karterite erinevustest eelkõige kütteviisi osas, võttes 18. septembril 2019 vastu määrese uute eluruumide üri suuruse kehtestamise kohta.

Määrese kohaselt on tsentraalse keskkütte, veevarustuse ja kanalisatsiooniga karterites ühe ruutmetri kohta üri suuruseks 1,10 eurot. Tsentraalse keskkütta karterites, kus on olemas veevarustus ja kanalisatsioon, 0,90 eurot. Karterites kus puudub tsentraalne keskkütte ja kanalisatsioon kuid on olemas veevarustus, on üri suuruseks 0,80 eurot ja tsentraalse keskkütta ning ilma veevarustuse ja kanalisatsioonita karterites 0,65 eurot ühe ruutmetri kohta.

Konkreetset karteri seisukorras lähtudes on Tapa Vallavalitsuse samas õigus vähendada üri suurust kuni 20%-i.

Oktoobrikuu vallavalikogus

Maksim Butšenkov
Vallavalikogu esimees

Koosolek algas traditsioonilise opositsiooni poolse pöördumisega. Teeb heameelt, et opositsioon on meil väga aktiivne ja mõnikord ka konstruktivne. Meil hetkel puudub kindel kord, mis reguleeriks sellistele pöördumistele vastamise vajadust. Toetudes aga oma rikkalikule kogemusele opositioonis, saan soovitada kasutada ära võimalust, mis on igale saadikule võimaldatud valla põhimäärusega – koostada otsuse muutmise eelnõu ning edastada see läbivaatamiseks vastavalt kehtestatud korrale.

Istungi algus oli pühendatud vallavara müümise teemale sõjaväelastele. Kutsutute hulgas viibisid istungi saalis ka kaitseministeeriumi esindajad Evelin Paju ja Kaupo Kaasik, samuti „Loodus, inimene ja sõjavägi“ ühenduse esindaja Katrin Kull. Arutelu puudutas Rabasaare küla. Üldsus tunneb muret, et vara müümisega ei pruugi omanikud saada sobiva hinda ning et külas nimetatud ehitised on kultuuripärandi objektid. Sõjaväelaste esindajad märkisid ära, et kõigis nendes küsimustes on min-

terieer valmis otsima kompromisse. Vallavalikogu avaldas oma seisukoha ühehäälese otsusena – me oleme valmis müüma oma vara viimastena, siis kui sõjaväelased on leidnud kokkulekke kõigi selle küla territooriumil asuvate eraomanikega.

Järgmiste otsusena oli konkursi käigus pandud müüki Saiakopli mõis alghinnaga 73 000 eurot. Loodame väga, et see kaunis hoone leiab omale uue omaniku.

Kolmenda punktina oli eelarve strateegia arutelu. Valla põhimääruse kohaselt tuleb seda dokumenti arutada minimaalselt kahel istungil, seepärast kuulasid saadikud ettekandja ära ja määrasid uue aja muudatusetepanekute esitamiseks.

Järgmine punkt puudutas Tapa linna aktiivseid noori. Saadikud võtsid vastu otsuse jalgrattapargi (pumptrack) projektitaotluste esitamisel omafinatseeringu kindlustamiseks. Projekti kohaselt, jäab selle asukohaks Tapa Vene Põhikooli kõrvale jäädala, maksumusega 80 000 eurot. Loodame, et teismelised võtavad selle objekti hästi vastu ja see annab töökoja Tapal ekstreemsportialade arenguks. Eeldatav ehitusaeg on 2020. aasta.

Viies punkt puudutas samuti projek-

tis osalemist ja vajadust omafinatseeringu garanteerimiseks. Vallal on plaanis rekonstruktsioonida tänavavalgustus ja minna üle energiasäästlikute LED-tehnoloogiale. Kui meie taotlus rahuldatakse, siis uus valgustus mõjutab järgmisi Tapa linna kohti: Taara ja 1.Mai puiesteed, Nooruse tn., Ivaste, Paju, Pikk, Kalevi, Väike. Samuti Sääse küla (Sääse tn., Üla- ja Linnavabriku) ning Jäneda keskust. Projekti kogumaksumus on 912 000 eurot. Tehtud tööde tulemuste kohaselt peaks võimalik kokkuhoid moodustama 32 000 eurot/aastas.

Koosoleku päevakord lõppes kahe uue põhimääruse vastuvõtmisega – Tapa Valla Kultuurikeskuse ja Tapa Valla Spordikeskuse põhimäärused. Mõlemad otsused on sarnaste eesmärkidega – kultustute optimeerimine läbi olemasolevate organisatsioonide ühendamise ühtse juhtimissüsteemi alla.

Koosoleku lõpp oli pühendatud 2019. aasta eelarve täitmise tutvustamisele. Vallavanem vastas saadikute küsimustele ning informeeris finantsosakonna muudatusete kohta. Pärast pearaamatupidaja lahku, võttis kohustused üle tema kolleg. Vabanenud ametikohta ei täideta, mis tähendab kokkuhoidu palgakuludes.

Vallavalitsuse istungite otsuseid perioodil 16.10.2019-06.11.2019

Hanked

- Väikehanke „Istepinkide ja konteinerite aluste rajamine“ tulemuste kinnitamine
- Riigihanke „Tapa valla teede ja tänavate talihooldus“osa 1 ja osa 5 tulemuste kinnitamine
- Riigihanke „Elektrienergia ostmine 2020-2022“ alustamine ja alusdokumentide kinnitamine
- Riigihanke „Tapa valla teede ja tänavate talihooldus“ tulemuste kinnitamine

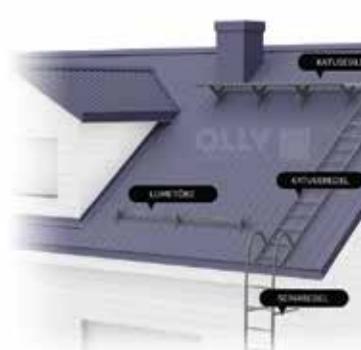
Muud:

- Puuetega inimeste eluaseme füüsiline kohandamise toetuse saajate kinnitamine
- Sundvalduse seadmne Elektrilevi OÜ kasuks
- Loa andmine välireklaami paigaldamiseks
- Tapa valla alustava ettevõtja 2019 aasta toetuse taotlusvooru hindamisulemiste kinnitamine ja toetuse eraldamine
- Tapa Vallahooldus töötajate koosseisu kinnitamine
- Tamsalu Lasteaed Kröll hoolekodu koosseisu kinnitamine

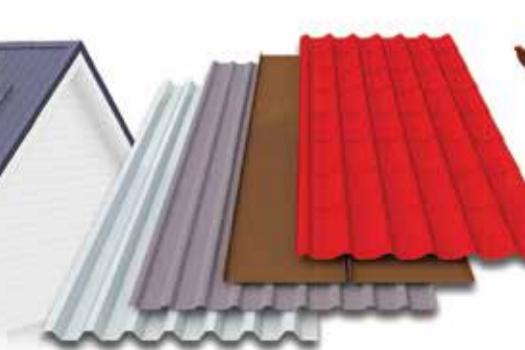
Kiideti heaks ja otsustati esitada volikogu menetlusse järgmiste õigusaktide eelnöud:

- Tapa valla 2019. aasta 2. lisaelarve kinnitamine
- Tapa Vallavalitsuse struktuur ja teenistuskohtade koosseis
- Tapa Vallavalikogu 30.09.2019 määrase nr 66 „Arengukava ja eelarvestrategia koostamine ja muutmise kord“ muutmine
- Vallvara võõrandamine otsustuskorras
- Tapa valla 2020. aasta eelarve kinnitamine
- Tapa valla kaugkütipiirkondade soojusmajanduse arengukava aastateks 2019 – 2032 kinnitamine
- Rahaliselt hinnatava kohustuse võtmine ja omafinatseeringu garanteerimine (osalemine projektis „Tapa valla tänavavalgustuse rekonstruktsioon“)
- Rahaliselt hinnatava kohustuse võtmine ja omafinatseeringu garanteerimine (osalemine projektis „Tapa linna pumptracki rajamine“)
- TAPA VESI Osaühing ja TAM-SALU VESI Aktsiaselts notariaalse Ühinemislepingu heaksikiitmine
- Tapa valla 2020. aasta eelarve

- Katuse- ja seinaprofilid
- Katusetarvikud ja turvatooted

- Plekkantimistööd
- Katuse- ja fassaaditööd

PRO PLEKITÖÖD

Tapa, Ülesöidu 8, / avatud 8:00-17:00 / Tel. 55 560 167 / info@proplekitood.ee / www.proplekitood.ee

SPORT

Sport oktoobrikuus ja novembrikuu alguses

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

NB! Ootame kaastöid kõikidel, kes soovivad, et spordist kirjutatakse ja tulemusi kajastatakse. Vigade osas, kui need tulevad, vabandame ette ja tagantjärele, aga soovitame, kindluse mõttes, saata infot (viiteid, vihjeid, linke, artikleid koos piltidega vms) meile aktiivsemalt ISE. Palun info saata enne iga kuu 10. kuupäeva e-maili teel indrek.jurtsenko@tapa.ee. Täname!

Käspall

SK Tapa meeskond kaotas käspalli karikasarjas kaheksandikfinaalis HC Tallinnale esimese mängu 20:31 ja teise mängu 28:37 ja langes edasist konkurentsist.

Meistriliiga viienda vooru viimases kohtumises alistas Põlva Serviti kodusaalis SK Tapa 31:21 (16:12). Hetkel paikneb SK Tapa tabeli vienedal real 5 punktiga (2 võitu, 1 viik ja 2 kaotust), Aleksander Oganezov on resultatiivsuselt Tapa parimana 3-4 positsioonil.

Endine SK Tapa kasvandik Kaspar Lees (praegu HC Tallinn), valiti aga oktoobrikuu parimaks käspalluriks (kuulub ka I voori allstar koooseisu mängujuhina) ja praegune SK Tapa värvavaht Mikola Naum valiti I vooru allstar koooseisu.

Spordiklubi Tapa/Tapa valla Spordikool (treener Mare Neps) said tütarlaste karikasarjas A vanuseklassi käspallis IV koha (naiskonna parim Mia-Marii Tedrekull) ja B-klassis V koha (naiskonna parim Karina Kuul).

Maadlus

Lätis, Balvis 26. oktoobril peetud Givi Abdulevašvili mälestusvõistlustelt üks esikoh, Tanel Laisarv, kehakaalus -37 kg. Vladimir Tšernjakovi osaks jäi kogemusi korjata.

202 osalejaga A.Abergi memoriaal toimus novembrikuu alguses. Medaleid võitsid: Olavi Laisarv esikoht, teised Tanel Laisarv ja Virgo Vähk ning kolmandad Ats Pajula ja Fred-Markus Rüü. Ühtlasi tõmmati joon alla ka Eesti kadettide seeriavõistlustele. SK Tapa poolt said autasustatud Olavi Laisarv 5. koh, Ats Pajula 13. koh ja Kalle Laisarv 17. koh.

08. novembril maadlesid Kalale Laisarv ja Ats Pajula Iisraelis, Aradis, Hanan Baraki mälestusvõistlustel, mõlemad joudsid oma kehakaalus pjedestaali kolmandale astmele.

Marta Pajula osales rahvusvahelisel juunioride turniiril Berliinis ja võitis oma kohekaalus III koha.

9. novembril Tallinnas, Väikese Tomi maadlusvõistlustel, osalesid noored SK Tapa/TVSK maadlejad, kellegest 2. koht läks Nikita Zvonnikovile ja Henri Kleinile, 3.koht Alisija Kulbergile, Andrei Gorodnovile ja Reigo Lainile.

Saalihoki

SK Jäneda meeskond kaotas PAF saalihokiliigas Bändidosele seisuga 2:6 ja asub kolme kaotusega tabeli

eelviimasel real. Viimases mängus oli Jäneda parim Joosep Perandi 2 tabamusega.

Ujumine

Novembrikuu alguses "Riia Sprint 2019" võistluselt noppis Brita Ranamets kaasa 1 hõbeda, 1 pronksi ja 2 isiklikku rekordit.

Tõstmine

19. oktoobril 2019 Eesti noorte U15 meistrivõistlused koos Arnold Luhaääre XXVII mälestusvõistlusega. Emma Kivirand I koht kk-55kg, uue Eesti rekordiga vanuseklassis U13 summa 100kg (45+55 uus Eesti rekord - ER). Susanna Ly Ula II koht

kk-71kg tulemus 84kg (36+48). Kait Viks I koht kk-61kg uue isikliku rekordiga 106kg (48+58). Roomet Väli I koht kk-102kg summa 224kg (98+126 uus ER). Klubiga võitis SK Vargamäe naiskonnaga II koha ja meeskonnaga III koha.

A. Luhaääre mälestusvõistluse arvestuses: Tüdrukutest II koht Nele-Marie Palmeos 47kg (20+27), U-11 arvestuses Harri Saareoks 4 koht 58kg (24+34), U12 Kait Viks III koht 106kg (48+58), U13 Emma Kivirand II koht 100kg (45+55) ja absoluutarvestuses III koht, U14 Roomet Väli I koht 224kg (98+126) ja absoluutarvestuses I koht ja U15 Susanna Ly Ula I koht 84kg (36+48). Kahe võistluse absoluutarvestuses oli parim poistest Roomet Väli, kes võitis ühtekokku neli esikohta. Tüdrukutest võitis II koha Emma Kivirand, seda Eesti U15 absoluutarvestuses ja A. Luhaääre absoluutarvestuses oli Emma koht III. A. Luhaääre mälestusvõistluse klubide arvestuses võitis SK Vargamäe.

SK Vargamäe noortõstjad võistlesid oktoobrikuu keskel Leedus, Decažais. Tulemused: Kait Viks 7 koht kk-61kg 104kg (44+60), Roomet Väli I koht kk-102kg 230 (105+125), Emma Kivirand I koht kk-55kg 96kg (43+53) ja vanuseklassis U15 4 koht ning Susanna Ly Ula II koht kk-71kg 86 kg (38+48). Rahvusvahelises konkurentsis sai klubi kõrge V koha.

Rahvusvaheline tõstmise võistlus Power Cup Venemaal Pihkvas toimus novembrikuu alguses. Kõige nooremas vanusegrupis 2008-2007 sündinud võistlesid Tapa vallast Kait Viks, kes võitis kk-61kg uute isiklike rekorditega, rebimises 50kg ja tõukamises 59kg, summa 109kg. 9 aastane Daniel Purk (treener Ahti Uppini lapselaps :-D), kk-33kg teine tulemusega 54kg (23+31). Danieli vanusegrupis oli 7 võistlejat ja tema oli kõige noorem. Selles vanusegrupis võitis klubii III koha. Järgmises vanusegrupis 2006-2004 sündinud võistles Roomet Väli, Jäneda Põhikoolist, kes võitis kk+67 veenvalt uute Eesti rekorditega vanuseklassis U15 ja seda kk+102kg. Samas vanusegrupis võistles ka Aleksander Jermakov, kes kaalumisel ei mahtunud kk-55kg, oli 0,5kg üle. Võistles raskemas kk-61kg. Tulemus 66kg (29+37) tõi tubli 4. koha, aste madalamas kaalus, oleks teeninud III koha.

Roomet Väli rekordite lainel-

kokku 12 Eesti rekordit ja seda vähem kui kuu aja jooksul. 12. oktoober Decažais, LIT kk-102kg rebimine 105kg, tõukamine 123kg ja 125kg, summa 223kg, 228kg, 230kg, 19. oktoober ENMV U15 kk-102kg tõukamine 126kg, 26. oktoober Tartumaa SMKV kk-102kg rebimine 106kg, tõukamine 127kg, summa 233kg. Vanusegrupis U15 II koht. 01. november Power Cup Pihkvas, RUS kk+102kg rebimine 105kg ja summa 231kg. Viimati 9. novembril, noppis Romet Eesti U20 MV tiitli kk-s 102kg tulemusega kogusummas 226 kg.

Kergejõustik

Austraalias Brisbanes toimunud INASI maailmamängudel esines edukalt parasportlane Sirly Tiik (treener Tamsalu Gümnaasiumi õpetaja Liivi Rünk). Odaviskes võitis Sirly tulemusega 33.64 kuldmedali, kettaheites sai 5. koha (34.52)..

Eesti esiliiga korvpall

Tamsalu korvpallimeeskond Los Toros mängib alanud hooajal tublisti noorenendud meeskonnaga. Hiljuti võideti Tartu Kalev/Estiko meeskonda 56:53. Los Torose/TALTECHi edukaim oli Marek Ojamäe 13 punktiga, uue noore keskmängija Karl-Kristjan Karpini arvele jää 11 punkti ja 9 lauda. Paise Viking Windowle kaotati seisuga 71:91, Los Toros/ TALTECHi parimad olid Karl-Kristjan Karpin 19 ja Aleksander Oliver Hint 18 punktiga. Kolmandas mängus Eesti Maaillikool /Skarconiga olid kaotusnumbrid 69:85, Los Torose /TALTECHi parim oli taas Karl-Kristjan Karpin 16 punkti ja 8 lauaga.

Neljas mäng oli KK Viimsi/ Noto meeskonnaga, keda Los Toros/TALTECH võitis 96:94. Kodumeeskonna parimad Sander Viilup 32 ja Eric Schmalz 22 punktiga, mängu käigu otsustas kodumeeskonna paremus lauavõitluses (42:29).

Hooaja esimese kodumängus alistas KK Hito/BC Karjamaa seisuga 87:75. Parimana viskas Aleksander Oliver Hint 20 punkti, Sander Viilup lisas 16 ja Jyri Eboreime 15 punkti. Pärast lõppenud mänge on Los Toros/ TALTECH 6. kohal. Meeskonna treener on Kris Killing ja meeskonna juht Rainer Tops. Järgmine kodumäng on 5. detsembril G4S noorteliigaga.

Korvpall maakonnas

Lääne-Viru kossuliiga testturniiri B alagrupis võitis Jakon Ehitus/ Tapa SK Aaspere meeskonda 73:59 ja sai loobumisvõidu 20:0 Rakvere Tööriistamarketilt, kuna vastased kasutasid registreerimata mängumeest. Kaotused on tulnud vastu võtta Ida-Virumaa Lüganuse meeskonnalt 72:110; Ilves Transpordilt 41:103 ja Meie Toidukaupadelt 67:83. Tamsalu meeskond on 6. kohal. Testturniiril on veel mängida tugevate Väike-Maarja Päästekooli ja 1JVBr meeskondadega. Kahes alagrupis selgitatakse kahekse paramat, kes mängivad meistriliigas ning ülejäänud kahekse jätkavad esiliigas.

KULTUUR

KUHU MINNA?

TAPA KULTUURIKOJAS

22.november kell 19.00 Tapa valla XIII Muusikapäevade külalistepäev- Saku mandoliiniorkestri kontsert

01. detsember Esimene advent

kell 12.00-14.00 eakate jõululööna 80-aastastele ja vanematele seenioritele. Registreerimine kuni 25.11.2019 telefonil 53422364 või e-mailil ajonuks@mail.com.

kell 14.30 advendikontsert. Esineb „Heldene trio“ (vokaal, saksofon, kitarr). Sissepääs tasutav.

kell 15.30 jõulurahu väljakutsumine ja jõulutule jagamine Tapa linna keskväljakul. Esinevad Tapa Kultuurikoja tantsulapsed. Kuum glögi ja värsked piparkoogid.

07. detsember kell 19.00 Komöödiateatri etendus „Pimekohting“.

08. detsember kell 12.00 Tapa Linna Orkestri kogupere advendikontsert „Petja ja hunt“, kaastegev Märtan Männiste.

10. detsembril kell 19:00 kontsert „Päikese embuses“. Arno Babadžanjan laulud Sergei Žókov esituses. Piletid 6 ja 10 eur.

15. detsember kell 11.00-15.00 kogupere ohutuspäev „Jõulukingiks turvatunne“. Külas Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Karelli Kiirabi ja teised. Osalejatele tasuta.

17. detsember kell 18.00 Tapa Muusika- ja Kunstikooli jõulukontsert

31. detsember Aastalöpidu

kell 22.00 pidulik öhtusöök kultuurikoja kohvikus, lisainfo telefonil 56664940 (Dina). Öhtusöök ainult eelregistreerimisega kuni 23.12.

kell 22.00 aastavahetuse pidu. Showprogramm, fotoboks, head-uut-aastat- shampanja, tuleshow ja tants varaste hommikutundideeni ansambl Fookus saatel.

Detsembrikuu KINOKAVA Tapa Kultuurikoja kodulehel ja FB-s.

Kavas võib tulla muudatusi. Jälgi infot www.kultuurikoda.ee ja Facebook'is. Piletite broneerimine tel. +372 5660 6891 kunstiline juht, +372 5559 5461 direktor.

LEHTSE KULTUURIMAJAS

23.november kell 17.00 Tapa valla XIII Muusikapäevade „Aeg saab alguse emakeelest“ pidulik lõpetamine. Kontserdil esinevad Tapa valla täiskasvanute kollektivid.

25. november kell 13.00 Klubi „Ehavalgus“ KADRIPIDU

26. november kell 18.00 20.00 Lehtse Käsitööseltsingu IV ÕPITUBA Jätkame kudumistöödega. Juhendaja E. Arusoo

01.detsember kell 10.00 LEHTSE 4. PINKSI PÜHAPÄEV.

07. detsember kell 11.00 – 14.00 LEHTSE JÖULUAADAKE kell 12.00 – ADVENDIKONTERT esinevad Lehtse Kooli lapsed.

Käsitööd, ehteid ja mitmesugust jõulunänni kinkimiseks

09. detsember kell 13.00 Klubi „Ehavalgus“ JÖULUOOTUS

10. detsember kell 18.00 – 20.00 Lehtse Käsitööseltsingu V ÕPITUBA Jätkame kudumistöödega. Huvitavaid jõuluideid!

10. detsember kell 16.15 TASUTA JÖULUETUNDUS „Jõulumemme käpikud“

11.detsember kell 14.00 – 15.00 Rahvuslikud riided ja ehted – müük

15. detsember kell 12.00 LEHTSE KÜLAKILB 4. MÄNG

20. detsember kell. 16.00 LEHTSE KOOLI JÖULUPIDU

22. detsember kell 20.00 JÖULUPIDU „Jõulud tulnud ju!“ Jõulukontsert LEHTSE KAMMERKOORILT, tantsuks ansambel „MESIPUU“. Üheslaulmine. JÖULUVANA

24. detsember kell 17.00 Lehtse Kammerkoor - Ambla kirikus JÖULUTEENISTUSEL

Info: 52 18 398; 38 33 350; e-mail: info@lehtsekultuurimaja.ee

TAMSALU KULTUURIMAJAS

1.detsember kell 18.00 Tamsalu 100 tamme pargis (Kukelossis)

1. ADVENDI KONTSERT ja JÖULUTULEDE SÜUTAMINE

22. detsembri kell 18.00 JÖULUKONTSERT Tamsalu kirikus.

Esinevad kultuurimaja lauluklassi lauljad.

31. detsembri kell 23.30 TULE UUT AASTAT VASTU VÕTMÄ 100 tamme parki. Üllatused. Tants, trall, kohvikud ja soojendav lõke.

PORKUNI PAEMUUSEUMIS

23. november kell 12.00 Lubjaroosi töötuba, osalus 4€

1. detsember kell 12.00 Küünlaviki töötuba, osalus 9-15€

8. detsember kell 12.00 Graveeritud ehte töötuba, osalus 4€

REKLAAM JA TEATED

Müüa 2-toaline koter küttega ja sooja veega.
Info telefonil 58378516.

Soovin vahetada korteri Tamsalus (30.m, 1 toaline, 4 korrus, keskkütega) Tapa linna 1-toalise vastu, 1. või 2. korrusel.
Svetlana 58442987

KORSTNAPÜHKIJA
55604046

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÖPU MÄRKE

— • —

TÜRI FOTOGRAAF
RENÈ VILJAT

Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

TAPA EHITUS OÜ
teostab järgmisi töid:

- Omaniku järelevalve
- Ühistute renoveerimine
- Katuste ehitamine
- Väliseste soojustamine
- Vundamenditööd
- Hoonete ehitamine- majad kõrvalhooned (garaaž, saun, kuur)
- Aedade ehitamine
- Kivistasside ja puittasside ehitamine
- Siseviimistlustööd (siseruumide viimistlus, ehitamine)

Telefon 53437995
meil info@tapaehitus.eu

ARELO OÜ

Müüme kohaletoimetamise võimalusega:

- sõelutud mulda,
- liiva,
- purukruusa,
- killustikku,
- freesasfalti.

Kalluri, multilifti, kopplaaduri, frontaallaaduri, greideri jm rasketehnika teenuse osutamine.

Pakume fekaaliveoteenust 10m³ või 3m³.
Info tel 5636 0462,
e-mail areloinfo@gmail.com.

Mälestame armasat isa

MART PEEDOT
(10.11.1939 - 8.06.2009)

tema 80. sünniaastapäeval.

Lapsed peredega

Pizza kiosk
TAPA

AVATUD
Oktoober-aprill E-K kell 15-21, N-P kell 11-21
Mai-september E-P kell 11-21

Tel 58 669 095 • Pikk 7, Tapa

Ostan igas seisukorras sõidukeid ja kaubikuid, võib remonti vajada!
Tel 53092650

Tulen sinu ema või isa hooldama paar korda nädalas, olen aegajalt kaaslaseks vanemale inimesele, teen majapidamistöid, vajadusel käin poes, olen kuulaja ja vestluskaaslane. Eelnev mitmeaastane hooldamise kogemus olemas, oman ka hooldaja kursuse läbinute diplomit. Ise olen eelpensionil olev töökas üksik naine, sobivad piirkonnad mulle on Tapa ja Kadrina. Töötasu kokkuleppel. Kontakt: Merike tel 58321387

Tapa küttelaos müügil

- puitbrikett
- küttepuud võrgus
- kütteklotsid võrgus
- turbabrikett
- pellet
- kivilüsü
- liiv, killustik, sõelmed
- transport

AVATUD E-R 9-16.30
väljaspool tööaega
kokkuleppel

Tel 322 0028, 5693 0613

Õuna 15 Tapa - TAKOM TRANSPORT OÜ

Aivar Müüri
matuseteenused

+372 5647 7432
Leina 8, Tapa vald, 45109
aivar.myyr.001@mail.ee
www.matmine.eu

Suhleme nii eesti
kui ka vene keeles

Teenused

- 24h surnutransport
- matuste organiseerimine
- krematooriumi teenused
- matusetarvikud
- kalmistutööd

Viru Matusebüroo

1. Mai pst 18 + TAPA 45106
tel: 5334 0134
e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

+ 24h surnutransport
+ matuste korraldamine
+ kirstud, urnid, plaadid
+ matusetarbed
+ krematooriumi teenused

Kauplus MELITA ÄRI teatab:

detsembris (01.12.2019 kuni 01.01.2020)
kehtivad jõulu- ja uusaasta allahindlused
köikidele kaupadele **-20%**.
(Turu 3, Tapa linn)

UUED VALLAKODANIKUD

Steven Paas 9.10.2019
Useyd Astafjev 25.10.2019
Ketrii Lavone 22.09.2019
Yasmina Achilov 7.10.2019
Katriina Maaniit 18.10.2019
Gloria Einard 31.10.2019

ÕNNITLEME EAKAID

Selma-Armilde Toomla (Tamsalu) 98
Elle Rum (Imastu) 98
Ekaterina Lokk (Tapa) 95
Faina Vertšenko (Tapa) 93
Raimond Tönnинг (Tapa) 93
Endel Johannes Lees (Lehtse) 91
Valentina Mihailova (Tapa) 91
Maria Lukka (Tamsalu) 91
Endla Mugra (Jäneda) 91
Kaisa Vaher (Tamsalu) 91
Valve Aavisto (Tapa) 90
Haili Öun (Tamsalu) 90
Eedla Teder (Võhmuta) 90
Armand Võsa (Läpi) 90
Otto Müürel (Tamsalu) 90
Niina Kožarskaja (Tapa) 85
Maria-Vanda Vitenko (Tapa) 85
Tamara Reznik (Tapa) 85
Berta Vaikmaa (Tapa) 85
Asta Okspuu (Tapa) 85
Inna Žavrid (Tapa) 85
Taisia Drozdyuk (Tapa) 85
Tarmo Esop (Tamsalu) 85
Aadu Udeküll (Tapa) 85
Zinaida Lebedeva (Tapa) 80
Elvi Valem (Tapa) 80
Helgi Rohtsalu (Tapa) 80
Gennady Bocharnikov (Tapa) 80
Aivi Ranne (Tamsalu) 80
Irina Sergejeva (Tamsalu) 80
Eevart Pops (Tapa) 80
Silvi Jelistratova (Tapa) 80
Maria Kosjuk (Tapa) 75
Maria Zahharova (Tapa) 75
Elle Annuka (Tapa) 75
Tõnu Veeremaa (Tapa) 75
Kalle Vodja (Tapa) 75
Eigo Kütt (Tapa) 70
Valeri Vlassov (Tapa) 70
Klavdia Razumkova (Tapa) 70
Aime Pöhjala-Palmit (Tamsalu) 70
Anne Kaare (Tamsalu) 70
Nikolai Borovets (Tapa) 70
Tamara Zemskova (Tapa) 70
Eevi Kamlat (Tapa) 70

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Toivo Pakkanen 1.02.1938-22.10.2019
Mart Rumm 20.01.1940-30.10.2019
Toivo Paal 10.12.1940-20.10.2019
Lembit Aunapuu 15.09.1944-10.10.2019
Vladimir Kirillov 26.06.1948-10.10.2019
Antons Magdalenos 11.06.1950-1.11.2019
Valve Elimest 20.09.1925-24.10.2019
Zinaida Sovlachkova 20.04.1926-26.10.2019
Öie Maran 5.01.1928-23.10.2019
Pilvi Vain 14.01.1930-27.10.2019
Olga Ivanova 24.11.1966-16.10.2019

Trükiarv 6000. Leht ilmub üks kord kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Alina Leopard,
alina.leopard@tapa.ee, mobiil 5661 4432.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse
huvides toimetada ning lühendada.

ТАРА VALLA AJALEHT Тапаские Вести

№ 10/246

Ноябрь 2019

Бесплатно

КОРОТКО

Умные экскурсии

Тапаские Вести

13 ноября учащиеся Тапаской гимназии в рамках проекта Карьерные походы KredExi смогли побывать на трех известных предприятиях: Top Marine - изготовитель плавающих причалов в Сауе, Production House - изготовитель модульных домов в Винни и Baugos - изготовитель продукции из пористого бетона в Андья.

Участники экскурсий смогли познакомиться с предприятиями в реальной ситуации, а также узнать о карьерных возможностях.

Что будет с Ваянгу?

Тапаские Вести

23 ноября в Школе Ваянгу собрались местные жители и представители волостного актива для того, чтобы в форме мозговой атаки обсудить будущее развитие региона. Обсуждались местные узкие места и возможные пути решения этих проблем. Ко дню выхода в печать ноябрьского выпуска волостной газеты конспект круглого стола еще не был составлен. Об этом волостная газета сообщит в следующем номере. О развитии событий региона Ваянгу можно следить, вступив в группу социальной сети Фейсбук «Vajang».

Волость ищет директора Центра культуры

Тапаская волостная управа

Волостная управа объявила конкурс для замещения вакантной должности директора волостного Центра культуры, который начнет функционировать с 1 января 2020 года. Такой должности ранее в Тапаской волости не было. Будущий руководитель культурной жизнью волости должен будет курировать работу дома культуры в Лехтсе, Культуурискода в Тапа, дома культуры в Тамсалу, Музея известняка в Поркуни и Тапаского музея. Заявления от кандидатов принимаются до 28 ноября.

Волость чествовала малышей и лучших отцов

Индрек Юрченко,
специалист по культуре

9 ноября в Культуурискоде состоялся прием для новых граждан Тапаской волости, который, по традиции, называют «праздник серебреной ложечки». В период с 1 мая по 1 ноября в Тапаской волости зарегистрировано 46 новорожденных, 25 мальчиков и 21 девочка. Такие чествования новорожденных проводятся два раза в год, обычно на этом празднике волость отмечает также День матери и День отца.

Кроме памятной серебреной ложечки новорожденные получают именное свидетельство и книгу, изданную Министерством культуры и Центром детской литературы «Маленько дерево». В концертной программе выступили педагоги и воспитанники детского сада «Vikerkaaf», а также Элли и ее мама Алина Леопард.

В рамках Дня отца впервые в Тапаской волости были вручены титулы «Хороший отец». Этого звания удостоились три отца: Рагнис Топкин, Тойво Кийсла и Янус Йунаан.

Родители, которые не смогли со своими детьми присутствовать на осеннем чествовании новорожденных, могут получить памятные подарки в Тапаской волостной управе (регион Тапа, Лехтсе, Янеда, Моэ-Каркусе)

Тойво Кийсла награжден почетным званием «Лучший отец Тапаской волости». Фото из архива волостной управы

или в Тамсалуский пункт обслуживания (регион Тамсалу, Ассамалла, Поркуни и Ваянгу).

Ждем рекомендаций для на-

граждения следующих лучших мам и пап! Сроки подачи рекомендательных писем 1 апреля и 1 октября.

День предпринимательства заглянул в будущее

Тапаские Вести

17 октября в Культуурискоде состоялся волостной День предпринимательства. Открывая тематический день волостной старейшины Рихо Телья отметил: «Общественный и частный сектор работают в сотрудничестве: один нуждается в другом». У частного сектора в развитии волостной жизни свою четкую и важную роль, чем лучше сотрудничают частный и общественный сектор, тем весомее развитие региона, отметил волостной старейшина.

Доклады Дня предпринимательства заслушали ученики Тапаской русской школы, Тапаской гимназии, Тамсалуской гимназии и Раккеской основной школы.

В этот раз основной темой Дня предпринимательства была экономика будущего, эта тема стала ведущей и в докладах. Эло Пежгс из НКО Коллегия образования рассказал о творческом подходе в предпринимательстве, он познакомил с идеей возможного Дома творчества в Тапаской волости. Руководитель фирмы Nordzero Алар Хуул рассказал об успешном пути развития своей фирмы, что должно было вдохновить школьников-слушателей на раздумья о своем будущем бизнесе. При этом докладчик развеял миф о быстрой прибыли, о которой подчас пишут современные учебники для начинающих предпринимателей. «В бизнесе должны присутствовать постоянство и терпение», - сказал Хуул.

Третий доклад подготовил Сандер Отс из фирмы Drivest

Он остановился в своих размышлениях на теме start-up. Фирма Drivest (Shared Mobility) занимается сейчас разработкой платформы аренды автомобилей. Эта программное решение призвано свести воедино интересы владельцев автомобилей, которые желали бы заработать дополнительный заработок, и людей, у которых в данную минуту своего автомобиля нет.

Все три доклада и наглядных бизнес примера смотрят в будущее, их развитие стало возможным только благодаря использованию технологических решений. «Технологии дали нам возможность делать что-то новое и эффективное», - отметил Отс.

День предпринимательства завершил показ start up комедии в исполнении Лийзы Пулга и Хенрика Кальмета.

КОРОТКО

Волость ждет кандидатов на присвоение почетных титулов

Индрек Юрченко,
специалист по культуре

Уважаемые жители Тапаской волости! Призываем вас увидеть рядом с собой людей, которые заслуживают всеобщего уважения и поощрения! Смело заполняйте листы представления! Просим перед представлением внимательно познакомиться с новым Порядком поощрения в Тапаской волости. Волостная управа принимает от жителей и организаций представления к волостным наградам (Почетный житель и «Дело года») до 1 декабря 2019 года. Новый порядок определяет основы присвоения волостных титулов и званий. Разработана следующая система титулов: Почетный житель, «Знак за заслуги» (представления могут подавать члены волостного собрания, волостного управления и волостной старейшины), «Дело года», почетная грамота, титул «Красивый дом», чествование новых граждан волости. Почетные титулы будут вручаться в четырех категориях: образование и молодежная работа, культура и спорт, социальная работа и здравоохранение, а также предпринимательство и добровольная деятельность.

Замечайте лучших людей! Они заслужили награды!

Объявлен конкурс на место директора Центра спорта

Тапаская волостная управа

2 января 2020 года начнет функционировать новое муниципальное учреждение - Тапаский волостной спортивный центр. В структуру Центра будут входить Тамсалуский спортивный комплекс и Тапаский центр спорта. Директор нового учреждения должен курировать развитие профессионального спорта, а также народного спорта, как вида организованного свободного времени. От будущего директора ожидают умения составлять проектные заявки, знания иностранного языка, стажа руководителя и положительного отношения к спорту. Срок подачи заявлений на замещение вакантной должности - 28 ноября 2019 года.

ВОЛОСТНОЕ СОБРАНИЕ

Октябрь в волостном собрании

Максим Бученков,
председатель Тапасского волостного собрания

Началось собрание с традиционного обращения оппозиции. Сегодня у нас нет установленного порядка, который регулирует необходимость ответов на такие обращения. Сейчас же, опираясь на свой богатый опыт оппозиционера, могу лишь посоветовать использовать возможность, данную каждому депутату уставом волости - составить проект решения об изменении или дополнении документа и передать его на рассмотрение согласно установленному порядку. Начало собрания было посвящено теме продажи волостного имущества военным. Из приглашенных гостей в зале заседания присутствовали представители министерства обороны Эвелин Паю и Каупо Каасик, а также представитель общества «Loodus, inimene ja sõjavägi» Катрин Куль.

Обсуждение касалось поселка Рабасааре. Общественность обеспокоена тем, что при продаже имущества, собственникам не всегда удается получить приемлемую цену и что упомянутые строения в поселке являются объектами культурного наследия. Представители военных отметили, что по всем этим вопросам министерство готово к поиску компромиссов. Волостное собрание высказалось свое позицию единогласным решением - мы готовы продать волостное имущество последними, после того как военные достигнут договоренности со всеми частными владельцами на территории этого поселка.

Следующим решением была выставлена на продажу в ходе конкурса мыза Сайакопли по начальной цене в 73000 евро. Очень надеемся, что это красивое здание найдет своего нового владельца.

Третьим пунктом было обсуждение бюджетной стратегии. Согласно уставу волости, этот документ должен обсуждаться минимум на двух заседаниях, поэтому депутаты лишь выслушали докладчика и определили срок подачи предложений по изменению.

Следующий пункт

касался активной молодежи города Тапа. Депутаты приняли решение гарантировать самофинансирование для подачи проектной заявки на строительство велосипедного парка (pumptrack). Согласно проекту, его местоположение будет рядом с русской основной школой и ориентированная стоимость 80000 евро. Надеемся, что подростки примут этот объект хорошо, и это даст толчок развитию экстремальных видов спорта в городе Тапа. Ожидаемое время постройки - 2020 год.

Пятый пункт также касался участия в проекте и необходимости выдачи гарантии самофинансирования. В планах волости реконструкция уличного освещения и переход на энергосберегающие LED технологии. В случае утверждения нашей заявки, новое освещение затронет следующие места в городе Тапа: бульвары Таара и 1 мая, ул. Ноорусе, Ивасте, Паю, Пикк, Калеви, Ваянте. Также поселок Сяязе (ул. Сяязе, Юласе и Линнавабрику) и центр Янеда. Общая стоимость проекта 912 000 евро. По результатам проведенных работ планируемая экономия должна достичь 32 000 евро/год.

Повестка дня собрания закончилась принятием двух новых уставов - Тапасского волостного центра культуры и Тапасского волостного спортивного центра. Оба решения несут одинаковые цели - оптимизация расходов путем слияния действующих организаций под единую систему управления.

Финальную часть собрания посвятили знакомству с исполнением бюджета 2019 года. Волостной старейшина ответил на вопросы депутатов, а также проинформировал об изменениях в финансово-отделе управы. После ухода главного бухгалтера его функции взяла на себя ее коллега. Освободившееся место заполняться не будет, что повлечет за собой экономию расходов на зарплаты.

По итогам прошедшего заседания были приостановлены полномочия депутата Калью Соомери, пропустившего три заседания подряд. В октябре этого года прошло два года с прошлых выборов, то есть ровно половина срока, на который выбираются народные избранники.

**Рихо Телль,
Тапаский волостной старейшина**

...будешь жить и ты. Так звучат слова одной известной песни. Руководители Тапаской волости провели цикл традиционных встреч с жителями волости. Встречи состоялись во всех крупных населенных пунктах - Ассамалла, Поркуни, Ваянту, Тамсалу, Янеда, Лехтсе и Тапа. Целью таких встреч является получение обратной связи от жителей волости, выяснение их забот и радостей. На встречах обсуждались хозяйствственные вопросы, в.ч. состояние дорог, освещение, благоустройство, оперирование отходами, а также организация общественного транспорта. В Ваянту особенностью обсуждения стала судьба местной школы и закрытие магазина. В Тапа особенностью задаваемых вопросов стали итоги и осуществление идей архитектурного конкурса по изменению центра города. В Ваянту мы пришли к общему заключению о необходимости продолжения начатого разговора по поводу будущего Ваянту, будет организован круглый стол с участием руководства волости и местного актива.

В Тапа диспут перенес в плоскость эмоций, поэтому аргументы в обсуждении не вышли на первый план. Единственное в чем была достигнута договоренность это привлечение общественности к обсуждению проектов на следующих этапах. Тогда и жители города и волости смогут вносить свои предложения в проектную документацию. Так как в ходе излишне эмоционального разговора было невозможно конструктивно обсудить тему будущего центра города Тапа, то воспользуемся данной газетной публикацией.

Решение об участии в программе Союза архитекторов Эстонии «Хорошая общественная среда» было получено в конце 2017 года, тогда у руля власти стояла предыдущая коалиция. По моей оценке - это было очень правильное решение, поэтому и мы

Осенние встречи с жителями - одна из форм обсуждения волостных проблем.
Foto Алина Леопард

продолжили работу в данном направлении. Теперь архитектурный конкурс уже стал историей, перед нами следующий этап этого проекта - проектирование, точнее, организация конкурсов подрядчиков для проектирования. Ошибочно предполагать, что на основе результатов архитектурного конкурса мы сразу начнем внедрять в жизнь идеи победителей конкурса. Окончательное решение, в т.ч. организация движения, парковка, уличный инвентарь и прочее будет обговариваться в процессе проектирования, а этот этап еще впереди. На встрече жителей с руководителями волости в Тапа прозвучала мысль - немедленно остановить данный проект. Что случилось бы, если мы так поступим? По идеи - ничего бы не случилось! Но это и есть самое плохое, что может случиться в нашей волости и городе Тапа! С помощью программы «Хорошая общественная среда» в Эстонии приведены в порядок центры многих городов. Теперь эти реализованные смелые решения приезжают смотреть со всего мира. Звучат только одобрительные слова. Современная и ухоженная городская среда поднимает престиж города в глазах его жителей и гостей. Без положительных эмоций не может быть будущего города. В случае если Тапа откажется от проекта, ценность города Тапа упадет в сравнении с

другими населенными пунктами. При отказе от проекта мы можем не рассчитывать на евросредства, выделяемые для благоустройства городской среды. Уважаемые жители Тапа! Призываю вас встать на сторону развития, следует отказаться от топтания на одном месте! Надеюсь, что призыв отказаться от проекта, прозвучавший на тапасской встрече, разделает меньшинство жителей города Тапа.

Отмечу активность жителей Янеда. Здесь к встрече с руководством волости были основательно подготовлены предложения и программа деятельности по развитию региона. Причем в Янеда не ждут, что всеми узкими местами будет заниматься, только волостная управа. Многое могут сделать сами жители Янеда. Так могли бы рассуждать и в других регионах Тапаской волости!

Еще одна тема встреч руководства волости и представителей регионов - движение информации между властью и народом. Это, на самом деле, узловой вопрос современности. Одним решением может быть введение статуса сельского старосты, который будет избран самими жителями региона.

Уважаемые жители Тапаской волости! Наступает эмоционально богатое время Адвента. Желаю вам внутреннего достоинства! Любите своих родных!

Вопросы заседаний Тапаского волостного управления 16.10.2019-06.11.2019

Конкурсы подрядов

- Утверждение результатов конкурса малого подряда «Установка оснований для скамеек и контейнеров».

- Утверждение результатов конкурса подряда «Обслуживание волостных дорог и улиц» (часть 1 и 5).

- Утверждение документации господряда «Покупка электроэнергии 2020-2022».

- Утверждение результатов конкурса подряда «Обслуживание Тапасских волостных дорог и улиц».

Прочие вопросы:

- Утверждение списка получателей пособия в рамках проекта «Физическое приспособление жилья для людей с ограниченными возможностями».

- Выдача разрешения на установку уличной рекламы.

- Утверждение итогов оценки деятельности начинающих предпринимателей в 2019 году и утверждение сумм финансовой помощи.

- Утверждение штатного расписания муниципального предприятия Tapa Vallahooldus.

- Утверждение состава попечительского совета муниципального детского сада «Kroll».

- Утверждение штатного расписа-

ния муниципального Центра культуры.

- Утверждение штатного расписания муниципального Спортивного центра.

- Назначение члена в состав попечительского совета Школы Поркуни.

- Присуждение волостного титула «Хороший отец».

- Утверждение ликвидации квартирной собственности и квартирного товарищества Вески 16 в связи со сносом здания.

- Утверждение отчетов выполнения пунктов программы дальнего расселения - «Улучшение качества водоснабжения на хуторе Хансо-Тыну» и «Оборудование системы канализации на хуторе Тахти».

- Утверждение решения об отчуждении имущества и назначения компенсации.

- Продление услуг дневного попечения лицам с деменцией и потерей памяти.

- Утверждение состава попечительского совета Тапаской русской основной школы.

- Утверждение состава попечительского совета Тапаской школы музыки и искусства.

- Утверждение волостной программы деятельности и образования по

интересам.

- Утверждение результатов анализа ценовых предложений по получению банковского кредита и заключение договора.

На рассмотрение волостного собрания переданы следующие законодательные проекты и документы:

- Второй дополнительный бюджет 2019 года.

- Структура волостной управы и пунктов обслуживания.

- Изменение постановления № 66 от 30.09.2019 «Порядок изменения составления Программы развития Тапаской волости и Бюджетной стратегии Тапаской волости».

- Утверждение волостного бюджета на 2020 год.

- Утверждение Программы развития волостной системы отопления на 2019-2032 год.

- Участие волостной долей самофинансирования в проекте «Реконструкция освещения волостных улиц».

- Участие волостной долей самофинансирования в проекте «Строительство тапасского велопарка».

- Утверждение договора об объединении предприятий TARA VESI и TAMSALU VESI.

ВОЛОСТНОЕ СОБРАНИЕ

Заседания Тапаской Палаты Идей станут традиционными.

Фото из архива волостной управы

Впервые собралась Тапаская Палата Идей

Тапаская волостная управа

20 октября состоялось первое заседание Тапаской Палаты Идей. Основная задача собравшихся – разработка идей, которые придаст новый импульс развитию Тапаской волости. На первой встрече обсуждались сегодняшние неиспользованные возможности в Тапаской волости. Мозговую атаку вел Юло Пеэтс, было образовано три рабочие группы, и каждая группа должна была сфор-

мулировать не менее четырех идей. Затем из 12-ти идей, путем голосования, было отобрано три, которые и были более подробно проанализированы. На заключительном этапе две идеи получили равное количество голосов:

1) развитие маркетинга всего тапасского региона (целевая группа: туристы и местные жители),

2) более широкое привлечение военных в развитие местного предпринимательства, что должно привести к оживлению рынка недвижимости.

Третий результат голосов по-

лучила идея создания в регионах Тапа и Тамсалу центров отдаленной работы.

Поступившие идеи будут более подробно изучены Тапаским волостным управлением, и начнется поиск путей внедрения идей в жизнь. При этом руководство волости сидит залог успеха в привлечении местных предпринимателей.

Первая встреча Тапаской Палаты Идей не должна оставаться единственной, достигнута договоренность, что следующая мозговая атака состоится 20 октября 2020 года.

Объединение Tamsalu Vesi и Tapa Vesi

Арне Арумяги,
Юло Падда

С 1 января 2020 года объединяются в одно предприятие АО Tamsalu Vesi и ПТ Tapa Vesi.

ПТ Tapa Vesi по состоянию на начало 2020 года перенимает все имущество, обязанности и договоры АО Tamsalu Vesi. ПТ Tapa Vesi является законным преемником АО Tamsalu Vesi. С договором об объединении двух предприятий можно познакомиться на домашней странице: www.tamsaluvevi.ee.

Для клиентов АО Tamsalu Vesi никаких существенных изменений не будет, все договоры остаются в силе, также остаются в силе все цены на питьевую воду и отвод канализации. Эти цены утверждены Департаментом конкуренции в регионе деятельности АО Tamsalu Vesi.

Начиная с 01.07.2013 для частных клиентов действуют следующие цены: вода 1,08 евро, канализация 2,40 евро. С 01.07.2013 абонементная плата не взимается. Цены содержат 20% НСО.

Своим юридическим партнерам в тамсалуской зоне действия АО Tamsalu Vesi выставит последние счета 31.12.2019. Эти суммы

следует оплатить в начале 2020 года на те расчетные счета, куда перечислялись суммы и ранее. Счета за услуги в январе 2020 года и далее будут выставлять уже ПТ Tapa Vesi.

При расчетах с частными клиентами до окончания календарного 2019 года действует прежняя система – сообщение показателей и оплата услуг проводится одновременно. С 01.01.2020 ПТ Tapa Vesi будет использовать в работе с частными клиентами обычную систему выставления счетов с последующей системой оплаты этих счетов. Для того, чтобы переход с одной расчетной системы на другую прошел плавно, просим наших частных клиентов обязательно оплатить счета за 4-ый квартал 2019 года уже в конце декабря 2019 года.

Поступления средств на счет АО Tamsalu Vesi после 01.01.2020 не желательны и просим исключить такую ситуацию. С 01.01.2020 следует все счета оплачивать на основе выставленных ПТ Tapa Vesi счетов и с указанием соответствующих контактов. Счета ПТ Tapa Vesi следует оплачивать банковским переводом на расчетный счет ПТ Tapa Vesi или в почтовой конторе в Тамсалу.

Для того, чтобы ПТ Tapa Vesi могло своим клиентам выставлять

счета, следует сообщать показатели по состоянию на конец месяца или на конец квартала. Приводим контакты ПТ

Tapa Vesi и каналы, по которым следует сообщать данные показателей:

<http://www.tapavesi.ee/et/veenait>

tapavesi@tapavesi.ee
телефон для сообщения показателей - 32 20048

Следовательно, первые показатели потребления воды в ПТ Tapa Vesi от клиентов тамсалуского региона ждут по состоянию на 31.01.2020.

В заключение желаем поблагодарить от имени руководства АО Tamsalu Vesi всех наших работников, всех клиентов и партнеров по сотрудничеству. АО Tamsalu Vesi было образовано в 1994 году и работало стабильно все эти годы слаженной и стабильной командой. Насколько хорошо или плохо мы справлялись со своей работой не нам судить, это сделают наши клиенты.

Дополнительная информация:
Арне Арумяги, заведующий АО Tamsalu Vesi

тел. 505 4388, tamsaluvevi.ee

Юло Падда, финансовый руководитель АО Tamsalu Vesi
Тел. 517 5707, info@ariarvestuse.ee

Нашим путейцам к военной технике не привыкат.

Foto Сийм Вернер Тедер

Новое британское подразделение приступило к службе

Тапаские Вести

К пятимесячной службе в Тапаском военном городке приступило подразделение королевских гусар Ее Величества из Соединенного Королевства, которое будет служить в составе боевой группы союзников в Эстонии вместе с французскими военнослужащими. Прибывшее в Эстонию подразделение сменило подразделение королевских гусар Его Величества, служившее в составе боевой группы с марта, сообщила пресс-служба главного штаба Сил обороны Эстонии.

Ротация подразделений началась в конце октября учениями

Tractable, в рамках которых в Эстонию прибыло около 200 единиц техники и 800 военнослужащих. Участвовавшие в учениях подразделения Сил обороны и военизированной организации Кайтселийт отработали навыки приема и поддержки прибывающих в Эстонию союзников. Учения Tractable, прошедшие с конца октября по начало ноября, впервые проводились на территории Эстонии. От стандартной смены подразделений союзников они отличались масштабом и сложностью операции по логистике. Все участники учений – подразделения союзников по НАТО, Сил обороны Эстонии и организации Кайтселийт – повысили свои умения действовать в кризисных ситуациях.

RMK пополнил запасы реки Валгейыги

Сообщение Пылулаского рыбопитомника

Отдел рыбоводства Пылулаского рыбопитомника заселил в октябре в реки Северной Эстонии и в реку Пирну в общей сложности 212 000 мальков лосося, сига и осетра.

С целью восстановления популяции лосося осенью этого года из Пылула в реку Валгейыги было выпущено 6400, а в реку Пирну - 6300 двухлетних мальков средним весом 66,4 грамма. Более молодых, годовалых мальков лосося, средним весом 5,8 грамма, было заселено в общей сложности 164 300, из них 112 500 особей рыбы родом из залива Лийви было заселено в реку Пирну, 35 200 особей родом из реки Кунда в реку Валгейыги, в реку Пуртсе 10 700 и в реку Пюхайыги 5900 особей.

Выращивание мальков истребленных или ослабленных популяций видов рыбы и их переселение происходит на основании плана по воспроизводству рыбных ресурсов, утвержденного министром окружающей среды. В ближайшие годы планируется увеличить объемы заселения сига и осетра. Ситуация с лососем во впадающих в Финский залив реках улучшилась, и теперь больше внимания уделяется восстановлению популяции лосося в реке Пирну.

Пылулский рыбопитомник действует 25 лет, и пока что это единственный государственный рыбопитомник в Эстонии, который занимается работой по восстановлению рыбных запасов. Пылулский рыбопитомник был присоединен к RMK в начале 2014 года. С 1997 года в Пылулском рыбопитомнике было выращено, а оттуда заселено в водоемы в общей сложности около 6,5 миллиона молодых особей лосося, морской форели, речной форели и сига разного возраста.

НАШИ ЛЮДИ

Сайм Кельнер.

Фото из личного архива

Атлет Сайм Кельнер: сила требует знаний!

Имя: Сайм Кельнер**Возраст: 28 года**

Когда и где ты начал тренироваться?

Начал тренироваться в 14 лет. Начал ходить в атлетический зал Тапасского спортивного клуба, там в первый раз попробовал поднять штангу. Сейчас мне 28, так что можно сказать, что половину своей жизни я посвятил тяжелой атлетике. А вот уроки физкультуры в школе мне были не по душе, игровые и командные виды спорта у меня не получались. А в тяжелой атлетике, в частности при занятиях штангой, занятия проходят индивидуально. Здесь все зависит только от меня самого. Вот поэтому я и выбрал штангу.

Какое достижение для тебя наиболее значительное?

Думаю, что мои наиболее значительные достижения еще только впереди. Хотя все зависит от того, что считать важными дости-

жениями. Мне приятно, что я стал абсолютным чемпионом Эстонии по культивизму среди юниоров, но, с другой стороны, много сделано в области развития тренерского мастерства. У меня сегодня 7-ая степень тренера, сейчас я прохожу курс следующей ступени тренерской профессии. Своим самым большим достижением считаю вступление в роль отца.

Ты работаешь тренером и занимаешься культивизмом уже не первый год, продолжаешь учиться в докторантуре. Кем видишь себя в будущем - теоретиком или практиком?

Для понимания всего спектра темы надо знать обе стороны. Я являюсь членом правления Эстонского союза фитнеса и культивизма. Много приходится работать в профессиональной комиссии нашего Союза, мы проводим курсы тренеров и разрабатываем учебно-тренировочные программы. Комиссия проводит экзамены для тренеров. Но желаю продолжать работать также и тренером, но все больше времени уходит на проведение различных курсов.

В Тапа будет построен памп-трек

Тапасская волостная управа

Тапаское волостное собрание своим решением гарантировало самофинансирование (30000 евро) проекта по строительству в городе Тапа велосипедного парка или памп-трек (полная стоимость проекта 80000 евро). Памп-трек - это увлекательный аттракцион, где по волнистой асфальтовой трассе можно прокатиться на самокате, велосипеде, скейте или роликах.

Тапаская волостная управа планирует подать проектную заявку в Программе Leader на сумму 79885 евро, из которых доля самофинансирования как раз должна составлять 30 тысяч евро.

Среди наиболее популярных эстонских спортсменов этого вида велоспорта следует отметить Анастасию Коваленко, Индрека Мяги, Сигварда Кукка, Аллара Ряя и Яана Кирсипуу.

Рождение нового фильма - дело творческое и коллективное.

Фото Индрек Юрченко

Еще один удачный кинофестиваль

Лариса Калюранд

В этом году большой интерес к участию в кинофестивале «Кино на село», а именно созданию анимационных фильмов, проявил русскоязычная молодежь. Всего в творческих мастерских было создано рекордное количество фильмов - 45, над созданием которых работали свыше 100 человек. Традиционно также прошел и отдельный конкурс для солдат-срочников 1-ой Пехотной бригады.

Тапаский анимационный кинофестиваль является традиционным крупным событием, которое охватывает все уезды Эстонии. Под названием «Кино на село» кинофестиваль прошел только в третий раз, ранее проводился анимационный фестиваль им. Прита Пярна. Участники конкурса создают свои работы в киномастерских уже восьмой год. Работы молодых аниматоров с каждым годом становятся все содержательными и техническими. В коротких анимациях поднимаются актуальные темы современности.

«В первые годы, когда мы проводили рабочие комнаты, дети пробовали что-то нарисовать. Теперь активно используются преимущества компьютерной графики. В этом и прошлом году уже было видно, что они стали

целенаправленно использовать идеи, и они точно знают, чего хотят. Я могу сказать, что в этом вижу развитие», - отметил организатор фестиваля «Кино на село», специалист по культуре Тапаской волости Индрек Юрченко.

Как и в предыдущие четыре года, главный приз молодежного конкурса анимации был вручен школьникам из Альбу. Ученики 3-его и 4-ого класса совместно сняли фильм о дружбе собак Лиали и Лаллы.

Как никогда много в этом году, по словам Индрека Юрченко, было интереса к фестивалю со стороны русскоязычных школьников.

«Они просто открыли фестиваль для себя. И я рад за то, что русскоязычные школьники Тапаской и других волостей нашли дорогу к нам. Мы уже весной начали говорить, что мы можем предоставить молодежи возможность создавать фильмы». О программе фестиваля были сообщения в русской волостной газете и в репортажах Радио-4», - пояснил Индрек Юрченко.

Впервые в рамках кинофестиваля в Культурикода экспонировалась филателистическая выставка «Кинокадры в альбоме для марок», автор выставки - вирумааский коллекционер и редактор газеты «Тапаские Вести» Самуил Голомб.

Кинопоказы программы фе-

стиваля в этом году сосредоточились на киноискусстве Дании. Этим объясняется активная помощь в организации фестиваля со стороны Посольства Дании в Эстонии.

За три недели на почти сотне экранов по всей Эстонии фильмы посмотрело около 17000 человек. Фильмы демонстрировались также в автобусах Go Bus и Elron поездах.

Призы фестиваля:

GRAND PRIX - «Lilli ja Lalla», Лийза Бабак, Мия Мянд, Ауйз-Арабелла Кютисмаа.

Специальный приз - «Эра драконов», Амелия Пшеничная.

Фестиваль «Кино на село» организовали Тапасская волостная управа и НКО Общество развития города Тапа. Фестиваль поддержали Центр народной культуры, Союз самоуправлений Ляэне-Вирумаа, Капитал Культуры, Институт кинематографии Эстонии, ресторан «Villa Therersa», паб «Tareke». Партнерами организаторов были посольство Дании в Эстонии, Институт кинематографии Дании, киностудии «Eesti Joonisfilm», «Nukufilm», НКО Детская студия кукольных фильмов, газета «Virumaa Teataja», медиа каналы Referent, Kuku Raadio, ERR, Культурикода, Тапаская гимназия, Go Bus, Elron, Ledzer Trailers, 1-ая Пехотная бригада Сил обороны Эстонии и более 80-ти деятелей культуры и образования по всей Эстонии.

Время приема клиентов и услуги зубного кабинета BonaDenta

Понедельник 9.00-15.00 лечение зубов.

Вторник 9.00-15.00 лечение зубов.

Среда 9.00-15.00 лечение зубов и протезирование.

Четверг 9.00-15.00 лечение зубов.

Пятница 9.00-15.00 лечение зубов и протезирование.

Договорные положения:

- имеется договор с Больничной кассой о бесплатном лечении зубов детей и подростков до 19 лет,

- Лечение зубов и изготовление протезов детям и взрослым,

- Дотирование услуг стоматолога пенсионерам и людям с недостаточной трудоспособностью (260 евро, 1 раз в 3 года),

Услуги:

- Лечение зубов детей и взрослых,

- Изготовление протезов (коронки, мосты, протезы из разных материалов),

- Удаление зубов,

Содовая и жемчужная промывка зубной среды,

- Удаление зубного камня.

Приглашаем и ждем по адресу: Тамсалу, Техника 1А, второй этаж.

Информация по тел. 3230130 или 5118 379.

Как сортировать отходы в домашних условиях?

Упаковка

Мусор примерно на треть состоит из упаковки. К упаковке относятся: пустая тара от молока, йогурта и сока, консервные банки, крышки и пробки, пластиковые пакеты (в т.ч. от хлебобулочных изделий), бутылки из-под шампуня, тюбики из-под зубной пасты, бутылки из-под масла, кетчупа и майонеза, тара без залоговой маркировки, коробки из-под сухих завтраков и каши, картонные коробки, пустые бутылки из-под бытовой химии и банки из-под краски. Прежде чем помешать упаковку в контейнер, ее следует опустошить и при необходимости ополоснуть водой. Мыть упаковку щеткой или средством для посуды не нужно.

Пластиковые бутылки и тара с залоговой маркировкой

На таре с залоговой маркировкой можно заработать, сдав ее в автомат по приему тары. Крышки и пробки от бутылок и банок являются частью упаковки — и их можно сдавать вместе с тарой.

Пластиковые бутылки получают новую жизнь в виде новых бутылок, напольных покрытий, садовой мебели, одежды из флиза. Переработка одной пластиковой бутылки позволяет шесть часов гореть лампочке мощностью 60 ватт. Из металлических банок с залоговой маркировкой делают новые банки, автомобильные детали, строительные элементы, винты, гайки, трубы, контейнеры, заборы и инструменты. Повторное использование одной жестяной банки позволяет сэкономить электроэнергию, необходимую для работы компьютера в течение трех часов.

Бумага и картон

В контейнер для макулатуры можно выбрасывать газеты, журналы, рекламные материалы, бумагу для рисования, книги, чистую бумагу и картон и т.п. Все это должно быть сухим и чистым. Контейнер для бумаги вы узнаете по соответствующей табличке или синему цвету. Также макулатуру можно сдать на ближайшую станцию приема отходов. Из макулатуры можно производить новую бумагу и картон, коробки для яиц, тетради, газеты, туалетную и упаковочную бумагу, а также множество иной бумажной продукции. Каждая тонна переработанной бумаги позволяет сберечь до 31 дерева, 4000 кВт·ч электроэнергии, 270 литров нефти и 26 000 литров воды.

Биоразлагаемые отходы

Такими отходами являются, например, фрукты и овощи, а также их кожура, выпечка, кофейная гуща и чайная заварка с фильтрами, грязная бумага и картон, хозяйственная бумага, салфетки, садово-парковые отходы (листья, мелкие растения и т.п.).

Из биоразлагаемых отходов садоводы могут самостоятельно делать отличный компост. А если в вашем хозяйстве компост не найдет применения, такие отходы можно выбрасывать в контейнер для биоразлагаемых отходов.

Одежда и обувь

Если в хозяйстве есть ненужная, но чистая и целая одежда или обувь, постельное белье, шторы, полотенца и прочие текстильные изделия, их можно сдать в центр повторного использования, просто отвезти на станцию приема отходов или поместить в контейнер для сбора одежды.

Смешанные бытовые отходы или бытовой мусор

Смешанными бытовыми отходами также являются грязная или рваная одежда и обувь, мягкие игрушки, крупные кости (в качестве пищевых отходов), пищевые добавки и витамины, косметика, подгузники, наполнитель для кошачьего туалета, CD-диски, ручки, лампы накаливания, остывшая зола и т.п. Смешанные бытовые отходы собирают отдельно и выбрасывают в соответствующий контейнер.

Отходы строительства и ремонта

После ремонта в хозяйстве непременно остается пара майярных валиков, малярная лента, кафельная плитка, обои и т.п. Если таких отходов немного (они помещаются в мусорное ведро), их можно выбросить в контейнер для смешанных отходов. Большие количества отходов ремонта и строительства следует вывезти на станцию приема отходов. Также можно заказать специальный контейнер для строительных отходов.

Мебель и крупногабаритные отходы

Такие массивные предметы, как диваны, кресла, матрасы, ковры, кровати, шкафы, раковины, ванны, унитазы, садовая мебель, велосипеды, детские коляски и т.п. могут пригодиться кому-то из друзей или знакомых. Если же нет, их нужно отвезти на станцию приема отходов — их при необходимости разберут на части, чтобы найти им новое применение.

Крупные пластиковые отходы

Периодически в хозяйстве возникают такие отходы, как поломанные или просто ненужные пластиковые санки, часы, пластмассовые игрушки, ведра, миски и т.п. Их можно отвезти на станцию приема отходов, где они получат новую жизнь, став чем-то полезным: например, строительными материалами, садовой мебелью, парковой скамейкой или стеновыми панелями.

Стекло

Любые стеклянные предметы следует выбрасывать в контейнер для стекла. Из стеклянных бутылок производят новые бутылки и банки, вазы, блюда, миски и т.п.

А вы знали, что стекло является на 100% перерабатываемым материалом?

Наряду с обычным мусором в домохозяйстве образуются и опасные отходы или отходы, представляющие те или иные проблемы. С ними нужно обращаться с особой осторожностью. Ни в коем случае такие отходы нельзя выбрасывать вместе с бытовым мусором или сжигать.

Лампочки

Экономичные и светодиодные лампочки являются опасными от-

ходами, и их следует отвозить на станцию приема отходов. Лампы накаливания и галогенные лампы можно выбрасывать вместе с обычным бытовым мусором.

Батарейки и аккумуляторы

Батарейки, подзаряжаемые батарейки, автомобильные аккумуляторы, аккумуляторы мобильных телефонов, MP3-плееров и прочей электроники можно бесплатно сдать в магазин, где продаются аналогичные батарейки и аккумуляторы, либо отвезти на станцию приема отходов.

Шины

На ближайшей станции приема отходов также примут автомобильные шины, шины от тракторов, прицепов и других транспортных средств.

Крупные строительные отходы

После строительных работ на станцию приема отходов также можно отвезти окна, двери, гипсокартонные плиты, стекло, кирпичи, строительную вату, трубы, лакированную или окрашенную древесину и т.п. Также можно заказать специальный контейнер для строительных отходов.

Этернит (шифер) и другие содержащие асбест материалы

Такому строительному мусору место на ближайшей станции приема отходов.

Электроника

Если в хозяйстве появились ненужные холодильник, плита, стиральная машина, радиоприемник, фен, плойка, наушники, компьютер, принтер, мобильный телефон, MP3-плеер, игрушки на батарейках или другие электронные приборы, их бесплатно примут на ближайшей станции приема отходов. Также старую электронику при покупке новой можно сдать в магазин.

Лекарства

Ежегодно в Балтийском море оказывается до 2200 тонн отходов лекарственных препаратов, что составляет почти 30% всех проданных лекарств. Такие вещества и лекарства в различной форме можно вместе с упаковкой бесплатно передать в ближайшую станцию приема отходов.

Градусник

Как ртутные, так и электронные отслужившие свое градусники следует сдавать на станцию приема отходов. Если ртутный градусник разбился, вытекшую ртуть следует собрать в банку и также отвезти на станцию приема отходов.

Химикаты

Сюда относятся старые масла, краски, лаки, клей, пестициды, яды (крысиный яд, средства от улиток), жидкость для снятия лака для ногтей, средства для прочистки труб и прочие опасные или неизвестные химикаты. Такие отходы следует сдавать на станцию приема отходов.

Внимание! Не сжигайте отходы!

Сжигать можно только чистую бумагу, картон и древесину (неокрашенную и непропитанную). Все остальное выделяет при горении ядовитые газы и загрязняющие окружающую среду вещества.

Старые автомобили увезут бесплатно

Сообщение Министерства окружающей среды

к опасным отходам. Разлитое или горячее моторное масло может быть опасным для окружающей среды и здоровья людей. В ходе переработки из старых автомобилей сливают от 6 до 12 литров различных жидкостей (за исключением топлива). Кроме того, ненадлежащая утилизация свинцовых аккумуляторов и поджог пластика создает серьезные проблемы.

НКО Союз автосвалок (МТГ Autolammutuste Liit) также обращает всеобщее внимание на то, что брошенные автомобили не только портят пейзаж, но и представляют угрозу для экологии. Сдав свой старый автомобилю в переработку, ему можно подарить новую жизнь. С 18 ноября по 2 декабря Союз автосвалок Эстонии и АО Kuusakoski будут бесплатно собирать брошенные автомобили по всей стране.

Дополнительную информацию можно получить по номеру Союза автосвалок Эстонии 5188213 и бесплатному короткому номеру АО Kuusakoski 13660.

Министерство окружающей среды призывает автовладельцев заняться своими автомобилями и сдать их на утилизацию в нужное место.

Незаконная утилизация старых автомобилей или передача их случайным людям запрещена. Старый автомобиль, с которого не сняты опасные детали, относится

к ческими заболеваниями. Принимая витамин D, следует помнить о том, что важно соблюдать норму, так как передозировка может вместо пользы принести вред здоровью. Избыток витамина D в организме может привести к перенасыщению кальция, что проявляется такими симптомами, как учащенное сердцебиение, боль в суставах, ощущение запутанности, запор и тошнота. Точно не стоит употреблять большое количество витамина D долгое время просто на всякий случай.

Необходимо следить за уровнем витамина D и проверять его уровень в крови не реже одного раза в год. Если показания ниже нормы, то надо принимать пищевые добавки с витамином D и через четыре месяца сделать новый тест, на основании которого скорректировать количество принимаемых препаратов.

Результаты тестирования на уровень витамина D в аптеках Вену за последние два года значительно улучшились. В то время как в прошлом были довольно частые показания даже ниже 10 нмоль/л (при норме 75 нмоль/л), то в этом году самый низкий измеренный результат находится в диапазоне 30-40 нмоль/л, а у половины протестированных порядочный уровень витамина D.

Тестирование своего уровня витамина D может быть сделано у семейного врача, в медицинских лабораториях и в аптеках Вену. Для быстрого теста на витамин D в аптеке вам потребуется всего одна или две капли крови из кончика пальца, а ответ будет получен в течение 15 минут. В день теста не следует принимать добавки с витамином D, а также нельзя употреблять красную рыбу или алкоголь, так как это может повлиять на результаты теста. Кроме того, нельзя есть или пить за два часа до теста.

Обратите внимание на уровень витамина D

Маргот Лехари, провизор Venu Apteeek

В осенне-зимний период, когда на наших широтах наблюдается нехватка солнечного света, людей начинает беспокоить нехватка выполняющего важную роль в нашем организме витамина D, первыми признаками чего могут быть сонливость, высокое давление и повышенная болевая чувствительность.

Витамин D — это важнейший витамин, когда организму не хватает витамина D, нарушается впитывание кальция в кишечнике, что, в свою очередь, вызывает ряд проблем со здоровьем — истощение костей, разрушение зубов и ослабление функции мышц (в том числе сердечной мышцы).

Организм сам вырабатывает витамин D под действием ультрафиолетовых лучей, и в летние месяцы для достижения необходимого количества витамина нужно просто проводить время на солнце. Однако начиная с осени и до весны интенсивность ультрафиолетового излучения от солнца в наших широтах слишком низкая, чтобы запустить выработку витамина D в организме. В этот период нужно обязательно найти дополнительный источник витамина D в форме капсул, таблеток, спреев или капель в течение этого периода. Организм получает также витамин D из пищи — рыбные продукты, яичный желток, печень и рыбий жир. Количество витамина D в еде все же ограничено, поэтому в зимние месяцы даже правильного рациона может быть недостаточно для поддержания нужного уровня витамина в организме. Повышенная потребность в витамине D у спортсменов, людей с сильно избыточным весом, диабетиков и страдающих различными хрони-

ОБЪЯВЛЕНИЯ

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Дом культуры в Лехтсе приглашает

- 23.11. 17.00** Закрытие XIII Волостных дней музыки «Время берет начало от родного языка». Вечер отдыха с ансамблем «OK», 5€. Регистрация: тел. 5218398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 25.11. 13.00** Встреча в клубе пожилых людей «Ehavalgus». Эха Рехема знакомит с иван-чаем.
- 26.11. 18.00-20.00** IV мастер-класс Общества рукоделия. Навыки вязания (продолжение). Рук. Эва Арусо.
- 01.12. 10.00** День настольного тенниса, XVIII сезон. 3,50 €, школьники – бесплатно.
- 07.12. 11.00-14.00** Рождественская мини ярмарка. Лотерея. Бронировка стола: тел. 52 18 398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 12.00** Детский предрождественский концерт.
- 09.12. 13.00** Встреча в клубе пожилых людей «Ehavalgus». Коллекционер Самуил Голомб познакомит с рождественскими открытками и почтовыми марками. В гостях Дед Мороз, который ждет подарки по цене 0,99€.
- 10.12. 18.00-20.00** V мастер-класс Общества рукоделия. Навыки вязания (продолжение). Рук. Эва Арусо.
- 10.12. 16.15** Детский рождественский спектакль «Рукавицы снеговика». Бесплатно. Детям тапаской волости подарок.
- 11.12. 14.00-15.00** Продажа национальной одежды и украшений.
- 15.12. 12.00** Викторина «LEHTSE KÜLAKILB», XVIII сезон. 3,50 €, школьники – бесплатно
- 20.12. 16.00** Рождественский праздник Школы и детского сада Лехтсе.
- 22.12. 20.00** Рождественский вечер отдыха с камерным хором, ансамблем «MESIPUU» и Дедом Морозом, который ждет подарки по цене 1-2€. Билет на вечер: 7€. Бронирование столиков: тел. 52 18 398 или 38 33 350; э-почта: info@lehtsekultuurimaja.ee
- 24.12. 17.00** Камерный хор Лехтсе выступает на богослужении в церкви Амbla.

Дом культуры в Тамсалу приглашает

- 1.12. 18.00** Первый Адвент в парке 100 дубрав. Концерт, зажжение рождественских свечей. Церемонию проводит Вируский пробст Тауну Тоомпуу.
- 7.12. 14.30** Дед Мороз будет приветствовать жителей Тамсалу возле магазина Maxima.
- 22.12. 18.00** Рождественский концерт в тамсалуской церкви. Выступают ученики вокального класса дома культуры.
- 31.12.** Встреча Нового 2020 года в парке 100 дубрав. Танцы, веселье, кафе, костер и фейерверк.

Музей Поркуни приглашает

- 23.11. 12.00** Творческая мастерская – известняковая роза. Участие 4€.
- 1.12. 12.00** Творческая мастерская – каменный подсвечник. Участие 9-15€.
- 8.12. 12.00** Творческая мастерская – гравировка на украшениях. Участие 4€. Регистрация: тел. 53452598 или rae@muuseum@tamsalu.ee

Сердечные соболезнования дорогой Ольге в связи с кончиной мужа, отца и дедушки

АНТОНА МАГДАЛЁНКА.

Анни, Вайке, Тийю

Viru Matusebüroo
Бюро похоронных услуг

Тапа, бульвар 1 Мая 18 + тел. 5334 0134
э-пошта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + Транспортировка умерших 24 ч
- + Организация похорон
- + Гробы, урны, надгробные плиты
- + Похоронные принадлежности
- + Все, связанное с похоронами
- + Памятники

Продаю 2-кмн. квартиру
с отоплением и теплой водой.
Обращаться по тел. 58378516.

Фирма Tapa Ehitus производит следующие работы и услуги:

- Надзор владельца
- Реновация квартирных товариществ
- Строительство крыш
- Утепление внешних стен
- Укладка фундамента
- Строительство зданий (дома)
- Строительство подсобных зданий (гаражи, бани, сараи)
- Строительство заборов
- Строительство террас из камня и древесины
- Внутренние отделочные работы.

Телефон 53437995.
info@tapaehitus.eu

Магазин MELITA ÄRI сообщает:

в декабре (с 01.12.2019 до 01.01.2020) рождественские и новогодние скидки на все товары -20%.
(ул. Туру 3, г. Тапа)

ЗДРАВСТВУЙ, МАЛЫШ!

Стевен Паас 9.10.2019
Усейд Астафьев 25.10.2019
Керийн Лавоне 22.09.2019
Ясмина Ачилов 7.10.2019
Катарийна Маанийт 18.10.2019
Гlorия Эйнард 31.10.2019

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Культурикода в Тапа приглашает

- 01.12.** Первый Адвент
- 12.00-14.00** Рождественский обед для 80-летний и старше жителей Тапаской волости. Регистрация у Ану Йонукс до 25.11.2019 по тел. 53422364 или э-почта: ajonuks@mail.com.
- 14.30** Предрождественский концерт трио «Heldene trio» в Культурикоде. Бесплатно.
- 15.30** Объявление рождественского мира и зажжение свечей Адвента на центральной площади г. Тапа. Выступают танцовщицы из Культурикода. Горячий глинт и пипаркооки.
- 07.12. 19.00** Спектакль Театра комедии «Слепая встреча». 15€/17€. Работает кафе.
- 08.12. 12.00** Предрождественский концерт Тапасского городского оркестра «Петя и волк». Вход по свободному пожертвованию.
- 10.12. 19.00** Концерт «Обнимай солнце». Сергей Зыков исполняет песни Арно Бабаджаняна. 6€/10€.
- 15.12. 11.00-14.00** Семейный день безопасности «Подари на Рождество спокойствие». В гостях Департамент полиции, Спасательный департамент, скорая помощь. Работает кафе и творческие мастерские.
- Программа выступлений:
- 12.00** Местные танцевальные коллективы.
- 12.30** Департамент полиции и погранохраны «Будь заметен на дороге».
- 13.50** Спасательный департамент «Защита населения».
- 14.10** Демонстрационное выступление служебных собак.
- 14.45** Розыгрыш призов
Вся программа дня бесплатная.
- 17.12. 18.00** Рождественский концерт Школы музыки и искусства.
- 31.12.** Вечер отдыха
- 22.00** Торжественное застолье в кафе Культурикода. Цена билета 18 евро включает богатый ужин от Viktor House и живую музыку. Меню: www.facebook.com/viktorhouse.est/. Дополнительная информация: 56664940 (Дина). Ужин только при предварительной регистрации до 23 декабря: info@kultuurikoda.ee или тел. 55595461.
- 22.00** Новогодний праздник.
Шоупрограмма, фотобокс, шампанское, танцы с ансамблем «Fookus». Работает кафе.
- Предварительная продажа до 23.12, билет 10 евро. 31.12 билет - 15 евро. Бронирование: тел. 55595461 или info@kultuurikoda.ee.

Программа кинопоказов на домашней странице Культурикода или в Фейсбуке. В программах могут быть изменения! Следите за рекламой! www.kultuurikoda.ee и Facebook. Продажа билетов и бронирование Пон.-Пятн. 10.00-17.00 тел. +372 5660 6891 (худрук), +372 5559 5461 (директор).

Похоронные услуги от Айвара Миюра

- Обслуживание на эстонском и русском языке
Тел. 56477432.
ул. Лейна 8, г. Тапа, 45109.
aivar.miyyr.001@mail.ee
Услуги:
- Транспорт усопших 24 часа.
  - Организация похорон.
  - Услуги крематория.
  - Кладбищенские работы.
  - Все необходимое для проведения прощания и захоронения.

МОИ ГОДА - МОЕ БОГАТСТВО!

Сельма-Армильде Тоомла (Tamsalu) 98
Элле Рум (Imastu) 98
Екатерина Локк (Тапа) 95
Фаина Верченко (Тапа) 93
Раймонд Тыннинг (Тапа) 93
Эндель Йоханнес Леэс (Lehtse) 91
Валентина Михайлова (Тапа) 91
Мария Лукка (Tamsalu) 91
Эндла Мугра (Jäneda) 91
Кайса Вахер (Tamsalu) 91
Вальве Ависто (Тапа) 90
Хайли Ыун (Tamsalu) 90
Эедла Тедер (Võhmuta) 90
Арманд Выса (Läpi) 90
Отто Миюрел (Tamsalu) 90
Нина Кохарская (Тапа) 85
Мария-Ванда Витенко (Тапа) 85
Тамара Резник (Тапа) 85
Берта Вайкмаа (Tamsalu) 85
Аста Окспуу (Тапа) 85
Инна Жаврид (Тапа) 85
Таисия Дроздюк (Тапа) 85
Тармо Эсон (Tamsalu) 85
Ааду Удекюль (Тапа) 85
Зинаида Лебедева (Тапа) 80
Эльви Валем (Тапа) 80
Хельги Рохтсалу (Тапа) 80
Геннадий Бочарников (Тапа) 80
Айви Ранне (Tamsalu) 80
Ирина Сергеева (Tamsalu) 80
Эеварт Попс (Тапа) 80
Сильви Елистратова (Тапа) 80
Мария Косюк (Тапа) 75
Мария Захарова (Тапа) 75
Элле Аннука (Тапа) 75
Тыну Веэремаа (Тапа) 75
Клле Водья (Тапа) 75
Эйго Кютт (Тапа) 70
Валерий Власов (Тапа) 70
Клавдия Разумкова (Тапа) 70
Айме Пыхьяла-Пальмитс (Tamsalu) 70
Анне Кааре (Tamsalu) 70
Николай Боровец (Тапа) 70
Тамара Земская (Тапа) 70
Эеви Камлат (Тапа) 70

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ!

Тойво Пакканен 1.02.1938-22.10.2019
Март Румм 20.01.1940-30.10.2019
Тойво Паал 10.12.1940-20.10.2019
Лембит Аунапуу 15.09.1944-10.10.2019
Владимир Кирилов 26.06.1948-10.10.2019
Антонс Магдаленокс 11.06.1950-1.11.2019
Вальве Эльмest 20.09.1925-24.10.2019
Зинаида Совлачкова 20.04.1926-26.10.2019
Ыйе Маран 5.01.1928-23.10.2019
Пильви Вайн 14.01.1930-27.10.2019
Ольга Иванова 24.11.1966-16.10.2019